

7.6

Pauser

Andlighet

Bibelläsning

Spejarscouten läser bibeln

Håll en frågesport om Bibelns böcker

Bibelsökaren

Spejarscouten bekantar sig med Bibeln

Deltagarna delas in i två lag som tävlar mot varandra. Vartdera laget får en Bibel och en lista på bibelställen. Grupperna tävlar om vem som kommer längre, det vill säga hinner berätta för den som leder andakten vad det står i flest av ställen. Alternativt tävlar man om vem som först hinner berätta om alla de i fråga varande bibelställena.

Bibelrutt

Deltagarna går en rutt vars tips letas rätt på ur Bibeln.

Till exempel:

- Matt 28:19, 1 ordet, Matt 16:6, 3 ordet och Matt 8:23, 4 ordet: "Gå till båten."
- Matt 11:29, 1 ordet, Matt 5:39, 17 ordet och Ps 139:24, 6 ordet: "Ta högra vägen."
- Mark 15:4, 25 och 26 och Jer 31:21, 2 ordet: "Leta efter vägmärken."
- Dom 14:1, 8 ordet, Ef 2:18, 4 ordet, Ords 7:19, 2 ordet, 3 Mos 6:12, 28 ordet och Upp 9:11, 2 ordet: "Där kan man bränna sig."
- 1 Mos 13:9, 16 ordet: "vänster", 1 Mos 13:9, 14 ordet: "höger", Heb 13:11 17 ordet: "lägret", 2 Mos 32:26, 5 ordet: "porten"

Bränna bekymren

Spejarscouten lättar sitt hjärta

Alla får en bit papper och en penna. Sedan skriver alla ned de tre viktigaste bekymren eller problemen som trycker honom. Alla för sitt papper till spisen eller motsvarande ställe för att brännas. Sjung tillsammans.

Patrulledaren

Instruktioner: Du behöver papper och penna för alla och sångböcker. Dessutom behövs ljus, facklor eller en liten brasa.

Ljus på graven

Spejarscouten stannar upp inför livets stora frågor.

Gå till en gravgård och för ett ljus till en grav.

Patrulledaren

Instruktioner: På gravgårdar finns en plats där man kan ställa ett ljus eller lägga en krans för de som är begravda någon annanstans. Hjaltegravar finns på alla gravgårdar. Ni kan föra ljuset till vilken grav som helst. Titta på födelse- och dödsåren. Fundera på ett hordant liv den begravda kan ha haft.

Lägerkyrka

Spejarscouten får behandla sitt eget förhållande till religionen via handling.

På ett läger, en utfärd eller en åldersgruppsträff kan ni hålla en lägergudstjänst eller andakt ute i naturen. Sköt någon uppgift, som prästen eller en ledare ger er, tillsammans med patrullen. Delta till exempel i byggandet av lägerkyrkan. Bygg till exempel ett altare, ett kors eller en predikstol. Skriv en förbön eller syndabekännelse eller välj tillsammans de psalmer som ska sjungas under gudstjänsten.

Ljudlös bön

Spejarscouten stannar upp och ber och hittar sina egna tankar.

Patrulledaren startar bönen och var och en fortsätter ljudlöst på sitt eget sätt under tystnad. Tack Gud för att... Gud, jag ber dig..., Gud, förlåt mig... Kom ihåg att också välsigna... Amen

Böneraket

Spejarscouten tystnar med en egen bön

Patrulledaren ger tid för att stilla sig och instruerar om att forma den egna bönen ljudlöst. Han säger att vi skickar iväg den här ljudlösa bönen som en raket. Han tömmer en tepåse, för bönen behöver inget bränsle. Han ställer den som en strut på Bibeln och tänder raketens uppfifrån.

Legenden om St Görän

Repetera legenden om St Görän tillsammans.

Försök till exempel vid lägerbålet tillsammans samla ihop legenden om St Görän av små bitar. Alla deltagare får eller letar rätt på en egen del av berättelsen. Försök sedan ställa er i en ring så att var och en i tur och ordning läser vad som står på hans bit. På det sättet skapas en fullständig, meningsfull berättelse.

Patrulledaren

Meningarna: Jag föddes i Kappadokien. När jag var 17 år blev jag soldat i kavalleriet. En gång kom jag till en stad som hette Salem. Nära staden fanns en drake. Invånarna var hedningar som fått ett råd av offerprästen mot draken. De måste varje dag mata draken med en av stadens invånare. Valet avgjordes genom lottdragning. Den dagen hade lotten fallit på kungens dotter. Prinsessan väntade med fruktan på sin död. Alla sörjde över Celinda. Jag bestämde att prinsessan inte skulle få dö. Jag mötte henne vid stranden. "Varför gråter du?", frågade jag. Hon berättade för mig om ormen. "Var inte rädd! I den sanna Gudens namn ska jag rädda dig", sade jag. "Du kan inte rädda mig! Fly!" bad prinsessan. Knappt hade hon sagt det när en fruktansvärd drake steg upp ur sjön. Jag välsignade mig och bad om Guds hjälp. Jag anföll besten och genomborrade den med spjutet. Vi red tillsammans med prinsessan till staden och släpade besten efter oss. Den brändes på ett bål i närvaron av en stor folkskara. Efter det här omvände sig stadsborna till kristendomen.

Bekantskap – gruppdynamik – tillit – samarbete

Skon berättar

Målet är att fundera över den egna personligheten och stärka självkänslan.

Till denna övning behövs en sko, en nyckelknippe, en penal och en hatt. Över 20 personer är för många för den här övningen och då lönar det sig att dela in scouterna i två mindre grupper. Scouterna sätter sig i en ring. Ledaren sätter det första föremålet, alltså skon, inne i ringen. Meningen är att fundera över vad skon berättar åt mig. Alla får en liten stund på sig att fundera över vad ens egna skor har att berätta. Berättar de om resor över hela världen eller om vandringar i skogen, om bra skötsel eller om mindre bra? Efter detta så berättar alla i tur och ordning om sina egna skors historia. I nästa omgång så är föremålet en nyckelknippe. Vad berättar min nyckelknippe om mig? Berättar den att ägaren har tappat bort nycklarna ofta? Vad berättar nyckelringen om sin ägare och vilka dörrar har nycklarna öppnat? Efteråt så berättar alla om vad de kommit fram till. Samma system gäller för de två sista föremålen, penalen och hatten. Penalen har säkert mycket att berätta; ägaren kan vara pedant och ha alla pennor vassa, eller vara en lovande poet med massor av dikter på små lappar. Hatten följer hemligheter, men också bärears frisyra. Den har skyddat från sommarvindar eller snöfall. Man kan också förverkliga övningen genom att sätta alla föremål i mitten av ringen samtidigt. På det här sättet kan deltagarna själva välja vilket föremål de vill använda för att berätta om sig själv.

Tips: Efter övningen är det bra att fundera över hur ens egen personlighet förändras, om man ser den ur olika synvinklar. Vad påverkar andras bild av mig, kläderna eller föremålen? Vad vill människor förmedla genom sin klädsel? Överraskades du av andras berättelser? Har du ändrat åsikt om någon efter att ha hört deras berättelser? Var kan du ha fått det tidigare intrycket ifrån?

Källa: Kohtaamisia, MLL:n koulurauha-aineisto 2001.

Hälsningar

Målet är att lära känna olika känslotillstånd och att bekanta sig med olika kulturer.

Hälsningar: Kopiera instruktionerna och klipp dem så att det på varje lapp finns en instruktion. Sätt lapparna i en hatt eller mössa. Det behövs en hälsning per deltagare. Varje deltagare tar i tur och ordning en lapp från mössan/hatten.

Deltagarna börjar hälsa på varandra enligt de instruktioner det finns på lappen:

- Hälsa på de andra deltagarna genom att krama dem och ge dem sammanlagt tre kindpussar i tur och ordning på båda kinderna.
- Hälsa på de andra genom att krama dem och ge dem en kindpuss på båda kinderna.
- Hälsa på de andra genom att krama dem och ge dem sammanlagt fyra kindpussar i tur och ordning på båda kinderna.
- Hälsa på de andra genom att sätta händerna mot varandra och buga respektfullt.
- Hälsa på de andra genom att gnugga näsorna mot varandra.
- Hälsa på de andra genom en varm kram.
- Hälsa på de andra genom att kraftigt skaka hand.
- Hälsa på de andra genom ett lätt handslag. Stå ca 60 cm ifrån varandra.

Det är meningen att den här leken ska vara rolig, stämningen avslappnad och leken passa åt grupper där scouterna inte känner varandra så bra ännu. Meningen är inte att förstärka olika stereotyper eller nationaliteter. Det här lönar det sig att betona till slut med en kort diskussion. På samma gång så kan man förbereda för nästa övning.

Frågor: Från vilka olika länder kan de här olika sätten att hälsa komma ifrån? Hör den här övningen ihop med stereotypa begrepp? Hälsar till exempel alla tyskar med ett kraftigt handslag? Vilka hälsningar kändes behagliga och vilka obehagliga? Har de här olika sätten att hälsa på någon gång gjort att du hamnat i en föregång situation? Har du någon gång när du varit utomlands råkat ut för att någon försökt hälsa på dig med en kram och kindpussar, men att du har ryggt tillbaka för att du inte kände till deras kultur? Deltagarna kan fråga av ledaren vilka länder de olika hälsningarna kommer ifrån. Be dem att gissa.

Svarsalternativ:

- Lätt handslag ca 60 cm ifrån varandra (England).
- Kram och sammanlagt tre kindpussar (Nederländerna och Belgien)
- Kram och en kindpuss på båda kinderna (Portugal och Spanien)
- Kram och sammanlagt fyra kindpussar (Frankrike)
- Händerna mot varandra och bugning (Japan)
- Gnugga näsorna mot varandra (Inuiter)
- Varm kram (Ryssland och Palestina)
- Kraftigt handslag (Tyskland)

Källa: www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirjal

Parvis

Målet är att öva ordlösa meningar och att lära sig lita på sin partner.

Till den här pausen så behövs det lugn instrumentalmusik, CD-spelare och mycket utrymme, till exempel en gymnastiksal. Spejarscouterna delas slumpmässigt i par, till exempel på basen av vilken färgs tröja de har. Scouterna rör sig lugnt runt i salen. Först väljer man vem i paret som leder och vem som blir ledd. Man får inte prata under övningen utan transporten sker genom gester och tolkning av rörelser. I det första steget så ställer sig paren med ryggarna mot varandra. Den som leder börjar gå kors och tvärs i salen. Han leder tills den andra hänger med och paret kan röra sig utan problem med ryggarna mot varandra. Sedan byter man, så att den som har blivit ledd blir ledaren och tvärt om. Nu ställer sig paren med tårna mot varandra och ledaren börjar tyst föra den andra över golvet, fram och tillbaka. Efter en stund byter man igen ledare. Nu försöker man med handflatorna nära varandra men ändå inte så nära att händerna rör vid varandra. Ledaren sätter sina handflator så att de pekar uppåt och den som blir ledd sätter sina handflator en centimeter under, så att de pekar nedåt. Nu börjar paret röra på sig utan att röra vid varandra. Efter en stund byter man ledare.

Tips: Efteråt är det bra att fundera tillsammans på övningen. När var det mest besvärligt att röra på sig? Var det bättre att vara ledaren eller den som blev ledd? Rörde sig den som blev ledd dit ledaren menade? Vad var svårast att förklara med gester?

Lähteestä: *Kobtaamisia, MLL:n koulurauha-aineisto 2001*

Brevbäraren

Målet är att bekanta sig med gruppen.

Man behöver en stol mindre än det finns deltagare.

1. Placera stolarna i en cirkel
2. Be spejarscouterna sätta sig på stolarna. Den som blir utan stol ställer sig i mitten.
3. Be den som står i mitten säga en liknande mening: "Breven går till dem, som har glasögon/ som duschade imorse/ som har långbyxor på sig/ som har en klocka på sig."
4. Alla som till exempel har glasögon på sig byter plats, således har den som står i mitten chans att sätta sig på en stol.
5. Den som står i mitten nu får dela ut nästa brev.
6. Fortsätt i 5-10 minuter eller tills alla har fått vara brevvärd.

Källa: <http://www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/>

Patrulledaren

Instruktioner: Man kan också använda sig av egenskaper och händelser: "Breven går till dem, som har givit pengar till välgörenhet".

Jag också

Målet är att bekanta sig med olikheter och lära sig uppskatta olikheter. Spejarscouterna lär känna de andra i gruppen. Pausen lär att vi alla är olika men ändå lika mycket värda.

Vi är alla unika och oersättliga människor. Ibland gör vår unikheter oss stolta, ibland blyga eller skamsna. Hur som helst har vi alla gemensamt att vi är människor, vilket får oss att känna oss närmare varandra. Till pausen behövs det lika många stolar som deltagare.

Instruktioner:

- Alla sitter i en ring på varsin stol.
- Alla deltagare tänker på någon personlig egenskap som man tycker att är unikt med en själv, som ingen annan i gruppen har.

- Välj en spejarscout som börjar. Han berättar vad hans unika drag är, till exempel "Jag har besökt Turkiet tre gånger".
- Om ingen i gruppen har gjort samma sak, så berättar nästa person sin sak.
- Om någon annan har samma egenskap, måste den här personen hoppa upp från stolen och ropa "Jag också!" och sätta sig i famnen på personen som berättat sin unika sak. Om flera personer har samma egenskap, så sätter sig alla i famnen på varandra med den som påstod saken underst. Sen går alla och sätter sig på sin plats igen och personen måste komma på en ny egenskap som ingen annan har. Sen när han har hittat den så är det nästa persons tur i ringen att berätta en egenskap.
- Den första omgången slutar när alla har sagt något som är speciellt för honom.
- Nu kan andra omgången börja. Förklara att man nu behandlar de egenskaper som alla har gemensamt.
- Ta bort en stol och be en person att ställa sig i mitten. Alla andra sitter på sina stolar. Personen i mitten måste komma på och säga en egenskap som alla har gemensamt, till exempel "Jag tycker om musik".
- Alla som har den egenskapen måste stiga upp, byta stol och säga "Jag också!". Nu har personen i mitten chans att sätta sig på en ledig stol. Den som blir utan stol måste nu stå i ringen och komma på en egenskap.

Rapport och utvärdering:

Diskutera leken och vad deltagarna kände. Fråga sedan följande saker:

- Vilket var lättare: att hitta på sådant som skiljer oss åt eller sådant som vi har gemensamt?
- När uppskattar vi i verkliga livet unikheter och olika känslor och när vill vi känna att vi är som alla andra?
- Tänk på de egenskaper som ni valde, egenskaper som skiljer er åt inom gruppen. Kan de vara gemensamma med någon annan människa eller någon annan grupp?
- Kan det som var gemensamt i gruppen vara gemensamt för alla människor i hela världen? När alltför många kroppsliga egenskaper har blivit nämnda, kan du fråga vad det betyder att vi alla har öron, ögon och mage.

Patrulledaren

Instruktioner: Den här leken måste gå snabbt. Ni kan ha en sådan regel att deltagarna bara har 10 sekunders tid på sig att bestämma sig. För att leken ska fungera snabbt så är det viktigt att det inte är mer än 10-12 deltagare. Om du arbetar med äldre scouter så kan du dela in scouterna i 2-3 grupper. I den andra omgången är det klart att sådana påståenden som "Jag har händer/fötter" föreslås flera gånger. Du kan be deltagarna att tänka på andra saker eller låta det bero och sedan diskutera det tillsammans. Man kan sitta på golvet istället för på stolar, men det är mer obekvämt. Det är att rekommendera att du själv är med i leken.

Källa www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/

Gemensamma problem

Spejarscouterna lär sig att arbeta i grupp och att lösa problem.

Grupperna delas in slumpmässigt till exempel enligt hårlängd. Scouterna bildar en kö och av kön så bildar man 3-4 personers grupper. En ur varje grupp går ut ur rummet. De andra bestämmer sedan vad som är allas gemensamma problem. Problemet kan till exempel vara att vattnet tar slut mitt i morgonduschen eller att man tappat sina nycklar på torget. När man har valt problem så funderar man en stund tillsammans i gruppen på vad man kan göra för att lösa problemet. Lösningarna får inte avslöja problemet men ge idéer om vilket slags problem det är frågan om. Den som varit på utsidan kommer in och försöker lista ut vad som är allas gemensamma problem. Personen får bara ställa en typ av fråga: "Vad gjorde ni?". Den frågan ställer han åt alla i gruppen i tur och ordning tills han

kommit på vad för slags problem det handlar om. Svaren kan till exempel vara "Vi gick till grannens i en handduk" eller "Vi smälte isbitar ur frysen". Efter att han listat ut problemet är det följande persons tur att gå ut ur rummet och de andra i gruppen får hitta på ett nytt problem.

Tips: Det är bra att diskutera problemlösarens roll efter övningen. Man kan känna sig lite utanför när de andra i gruppen har en gemensam hemlighet som man måste lista ut för att få bli med i gruppen. Övningen stärker dock samarbetet inom gruppen.

Källa: *Kohtaamisia, MLL:n koulurauha-aineisto 2001*

Bron

Målet är att arbeta och fungera tillsammans som grupp.

Denna lek kräver ett jämnt antal deltagare, ett tomt utrymme och två stolar mer än antalet deltagare.

1. Dela in scouterna i två likadana stora grupper.
2. Ordna stolarna i två rader bredvid varandra med 1-2 meters mellanrum. Raderna ska vara lika långa och ha en stol mer i vardera raden än vad det finns spelare.
3. Be lagen att välja varsin stolrad. Alla ställer sig och står på sin stol, den sista stolen i varje rad lämnar tom.
4. Förklara lekens regler: Den spelare som står närmast den tomma stolen lyfter upp den och skickar den vidare till nästa person o.s.v. tills den personen längst fram får den. Han sätter ner den och stiger på den, vilket gör att alla nu flyttar ett steg fram till nästa stol. Den som är sist lyfter nu igen upp nästa tomma stol och skickar fram den. Det lag vinner som först har flyttat den tomma stolen över mållinjen. Spelarna måste hela tiden befinna sig på stolarna, om någon rör i marken faller han ur leken och laget måste nu flytta på två tomma stolar.

Källa: www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/

Upp!

Målet är att lära sig fungera som en grupp.

Det behövs en stol per person.

1. Be scouterna sitta i ring.
2. Förklara lekens regler: fyra personer måste alltid stå upp. En person får inte stå upp längre än 10 sekunder, men får om han vill stå upp kortare tid.
3. Scouterna får inte prata under tiden man leker. Alla måste hela tiden vara koncentrerade och se till att ingen mer eller mindre än fyra personer står upp. Det tar vanligtvis lite tid innan deltagarna får grepp om leken, men när det sker så får man en bra rytm där personer hela tiden sätter sig och stiger upp, alla leker tillsammans. Den här leken är väldigt spännande och ger samhörighetskänsla. Efteråt kan man fråga hur scouterna visste när de skulle stiga upp.

Källa www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/

Kompisbingo

Målet är att bekanta sig med andra och förstå olikheter.

Dela ut ett frågeformulär och en penna åt alla spejarscouter. Meningen med leken är att prata med så många människor som möjligt. Försök få reda på något speciellt om varje person, så att hans namn kan skrivas i en ny ruta. Försök att fylla alla rutor.

Frågor:

"Är du den, som

- tycker om att måla och renovera hemma?"
- tycker om att laga mat?"
- har rest till något annat land i Europa än Finland?"
- bor med dina föräldrar?"
- alltid läser tidningen på morgonen?"
- syr dina egna kläder?"
- tycker om fotboll?"
- tycker om husdjur?"
- kan spela något instrument?"
- kan prata esperanto?"
- som har föräldrar eller mor/farföräldrar som är födda utomlands?"
- har rest till något land utanför Europa?"

Efter leken kan man ha en kort diskussionsstund. Fråga om alla tyckte att leken var rolig. Prata sedan om de egenskaper, färdigheter och upplevelser som den här gruppen har varit med om. Fanns det några kulturkrockar i scouternas svar? Brukade till exempel lika många pojkar som flickor laga mat eller sy kläder?

Källa <http://www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/>

Domino

Meningen är att jobba tillsammans och bekanta sig med olikheter.

Scouten leker domino med sin kropp.

Ämnen som bearbetas:

- Pausen hjälper spejarscouterna att bekanta sig med varandra.
- Meningen är att få spejarscouterna att förstå att det finns olikheter hos alla kroppar men också saker som förenar dem. Till pausen behövs det en lista med många förslag om scouterna inte själva kommer på dem samt mycket utrymme.

Instruktioner:

1. Be en av scouterna att börja. Be honom att tänka på två personliga karaktärsdrag som han sedan framför så här: "På min vänstra sida finns en pojke och på min högra sida finns två systrar".
2. Be någon annan som delar ett karaktärsdrag att sätta det första endera på vänstra eller högra sidan (enligt de gemensamma dragen), och sedan sätta en egen egenskap på den lediga sidan. Exempelvis: "På min högra sida finns en pojke och på min vänstra sida finns bruna ögon."
3. Be alla gruppens medlemmar att berätta i tur och ordning så att alla till slut har haft något gemensamt med någon annan.
4. Om ingen annan har en egenskap som man berättat och dominot inte kan fortsätta, be personen att berätta en annan egenskap.

Tips: De egenskaper som angetts ovan är endast exempel. Vem som helst kan börja berätta vilken egenskap som helst, den måste inte vara synlig. Det är viktigt att scouterna känner en fysisk gemenskap, det ökar gruppgemenskapen. Sättet som man gör det här sambandet på är till exempel att röra vid huvudet, kroka arm eller sätta ihop fötterna. Deltagarna kan stå eller ligga raklånga. Om de föreslagna kännetecknen känns upprepade så kan du uppmuntra deltagarna att komma med nya. Det är bäst om kännetecknen inte är så enkla. Du kan uppmuntra gruppen att säga synliga olikheter (kläder och hårfärg), osynliga eller personliga skillnader (intressen, favoritmat) eller andra saker som kan leda till en diskussion (jag tänker eller känner på ett speciellt sätt inför minoriteter, män, kvinnor, romaner osv.).

Källa <http://www.alli.fi/monikulttuurisuus/kasikirja/>

Pinsamt!

Målet är att förtroendet och öppenheten ska öka inom gruppen.

Vad är det pinsammaste som kan hända? Vad är det pinsammaste som har hänt dig? Med hjälp av de här frågorna så kan man fundera ensam eller i grupp på olika situationer som kan leda till pinsamheter. Endast fantasin sätter gränser när man funderar på händelser som kan få en att vilja sjunka genom jorden. Många har säkert också hört historier om bekanta som råkat ut för något väldigt generande. Under diskussionen så kan spejarscouterna röra på sig genom att visa pinsamma händelser. Tillsammans kan man också fundera på vad det är med en situation som gör den så pinsam – en törn för självförtroendet eller att folk skrattar åt en. Diskussionen ökar förtroendet inom gruppen och berättelserna gör att det blir personligt. Att skratta tillsammans är roligt!

Källa: *Kohtaamisia, MLL:n koulurauha-aineisto 2001*

Från famn till famn

Meningen är att visa att ingen klarar sig ensam utan alla behöver någon. Övningen ökar gruppgemenskapen och koncentrationsförmågan.

I övningen flyttar man en boll från famn till famn. Föreställ er att golvet är fullt av farliga ämnen, så fötterna och bollen får inte röra vid marken. Man får inte röra bollen med händerna. För att bollen ska fås flyttad till nästa famn, måste deltagarna hjälpa varandra. Om det finns tid kan man komma överens om att ifall bollen faller måste man börja om från början. Om man vill kan man ta med flera bollar som rör sig i ringen samtidigt. Bollarna sätts i rörelse åt olika håll i ringen.

Källa: *Tukari välittää - Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali erilaisuuden arvostamisesta*

Patrolledarens instruktioner: Ordna stolar i en ring, lika många stolar som det finns deltagare. Dessutom behövs det en boll.

Ti-ti-tu

Målet är att lyssna och slappna av, känna samhörighet.

Sätt bindel för ögonen och försök hitta ett träd. Trädet är en människa, som inte svarar när man kvittrar som en fågel eller rör vid det. När man hittar trädet, stannar man där.

Blink!

Målet är att lära känna andra.

Till leken behöver man ett ojämnt antal deltagare, stolar åt hälften av deltagarna plus en extra stol.

1. Ordna stolarna i en cirkel.
2. Dela in deltagarna i två grupper, så att det i den ena gruppen finns en deltagare mera.
3. Be den mindre gruppen sätta sig på stolarna.
4. Be den större gruppen ställa sig bakom stolarna, således står det också någon bakom den tomma stolen.
5. Förklara reglerna: Den person som står bakom den tomma stolen försöker blinka åt någon som sitter på en stol. Om man märker att personen blinkar åt en ska man försöka flytta över till hans stol utan att personen som står bakom en själv hinner reagera med att röra vid en. Om personen som står bakom stolen hinner röra vid en måste man sitta kvar. Personen som blinkar måste nu blinka åt någon annan.

6. Om den som fått en blinkning hinner flytta över till den som blinkat måste den person som blev utan person på sin stol nu blinka åt någon annan. Man vill alltid ha någon som sitter på stolen framför en.
7. Deltagaren får inte ignorera en blinkning utan måste alltid försöka byta stol.

Källa: *www.alli.fi/monikuluttuuruisuus/kasikirja/*

Finländaren

Det här är en sprallig lek som får spejarscouterna att fundera över sitt hemland.

Deltagarna ställer sig i en ring. En person ställer sig i mitten och ger de andra uppgifter genom att peka med händerna. Både han som blivit utpekad och de personer som står på båda sidorna om honom måste nu agera så snabbt som möjligt. Den som inte agerar eller som agerar fel faller ut och måste ställa sig i mitten och ge råd. Till först går man igenom följande uppgifter:

- Finsk bussresa: Den som står i mitten håller i ratten och kör medan de som står bredvid tittar bort från honom.
 - Finsk hiss: Den som står i mitten tittar i golvet med händerna i kors medan de som står bredvid vänder ryggarna åt.
 - Finsk bastu: Den som är i mitten kurar ihop sig medan de som sitter vid sidan slår honom frenetiskt med en påhittad bastukvast.
 - Boboll: Den som är i mitten serverar bollen och de som står bredvid tar emot den i en låtsad lyra.
 - Finskt disco: Den som står i mitten dansar genom att stiga från sida till sida. De som står bredvid gör Travolta-danssteg genom att sätta högra handen framför pannan och samtidigt svänga lite på höfterna.
 - Plocka bär: Den som är i mitten böjer sig ner för att plocka bär, och de som står bredvid slår efter inbillade myggor.
- Efter leken så diskuterar man vad den säger om finländare och finländskhet.

Källa: *Tukari välittää - Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali erilaisuuden arvostamisesta*

Rada stolar!

Målen är att arbeta tillsammans, uppmärksamma andra och lära sig växelverkan.

Varje person som deltar har en egen stol. Ledaren ber alla flytta sin stol till den del av rummet där de känner sig mest väl till mods. När alla har flyttat ber ledaren alla stiga upp och stå på sina stolar. Ledaren berättar att det från och med nu är förbjudet att prata och ha ljud, man får inte heller röra vid marken eller golvet. Man får bara kommunicera m.h.a. miner och gester. Scouternas uppgift är att ordna stolarna i en rad i mitten av rummet. Gester, samarbete och allas uppmärksamhet krävs för att uppgiften ska lyckas.

Källa: *MLL-Toimitaan yhdessä! Nuorten osallistava koulutus.*

Pirayor

Målet är att öva samarbete och att bry sig om varandra.

Scouterna står på en smal bänk eller på stolar som är ordnade i en rad. Meningen är att byta plats så att man står enligt födelsedatum utan att någon ramlar av bänken ner till pirayorna. Om någon faller måste man börja om från början.

Källa: *MLL-Toimitaan yhdessä! Nuorten osallistava koulutus.*

Egna känslor

126

Närma dig känslorna

Scouterna placeras i en ring och lekledaren i mitten. Lekledaren ger någon en känsla, denna person börjar sakta närma sig lekledaren och visar känslan. Ju närmare man kommer desto starkare blir den här känslan. När deltagaren har varit nära dragaren, utan att röra vid honom, så drar han sig tillbaka så att känslan ”svalnar” tills den inte finns där mera.

Känslotillstånd:

- Hata mig. (Du får ropa, rasa, namnge och skrika. Känslan växer, ju närmare du kommer.)
- Älska mig.
- Avundas mig.
- Beundra mig.
- Tyck synd om mig.
- Skäms över mig.
- Förakta mig.
- Tyck att jag är skrattretande.
- Var rädd för mig.
- Förundras över mig.

Utan lekledare kan övningen göras i två grupper, där man står i två rader med ansiktet mot varandra. När man är långt från varandra så kan vem som helst ropa någon känsla, som man kan dela ut på en lapp åt deltagarna. När en scout uttrycker sin känsla, rör sig de andra mot varandra så länge känslan blir större.

Källa: *Helminen Jussi: Näyttämölle, ilmaisutaidon harjoituskirja, WSOY, 1989*

Att tolka känslor

Spejarscouterna lär sig att möta och tolka känslotillstånd hos människor.

Deltagarna ställer sig i en ring så att alla ser varandra. Den första av deltagarna tar på sig ett ansiktsuttryck och låter det gå runt i cirkeln. Uttrycket ges åt vem som helst i ringen som man har haft ögonkontakt med. Man får bara ta emot uttrycket om man är säker på att det är menat åt en själv. Deltagaren tar emot uttrycket genom att själv visa det och skickar det sen m.h.a. ögonkontakt till nästa deltagare osv. Man får inte prata utan allt grundar sig på ordlösa meddelanden. Uttrycket ska finnas i alla deltagares ansikten innan det går tillbaka till den första deltagaren. Efter det skickar en annan deltagare ett nytt uttryck runt i ringen.

Tips: Under övningen eller efteråt kan man berätta vad uttrycket betydde. Vilka känslotillstånd visas egentligen med ett skrynkligt ansiktsuttryck? Var det lättare eller svårare att skicka runt ett positivt uttryck?

Källa: *Kohtaamisia, MLL:n koulurauha-aineisto 2001*

Känslotavla

Spejarscouterna anknuter sina egna känslor till olika situationer.

Spejarscouterna delas in i 3-5 personers grupper. Man tänker en stund på en situation där man har varit speciellt glad, ledsen, rädd eller dylikt. Vad hände? Vem var där? Var hände det? Efter tankestunden går en scout i taget och gör en bild av situationen ”i tavlan” genom att använda sig av de andra i gruppen som gestalter. Till slut berättar känslokonstnären vad som händer i tavlan.

En känslösam näsduk

Syftet är att spejarscouterna lär sig uttrycka sina känslor.

Lekledaren bestämmer ett känslotillstånd, som glad, lycklig, ledsen eller rasande. Han tappar en näsduk från luften, så högt upp som möjligt. Så länge som näsduken är i luften så ska alla visa den här känslan, till exempel genom att skratta eller tjuta. Så fort näsduken rör marken ska alla tystna.

Känsloevolution

Spejarscouterna ”tävlar” i känslor.

Det här är en variant av evolutionsleken, men man använder sig inte av amöba och människa, utan av känslor som växer från hat till lycka. Deltagarna delar upp känslor mellan sig och gör olika rörelser till dem. Leken börjar från hatkänslan. Deltagarna möts parvis genom en sten-sax-påse-tävling. Vinnaren stiger ett steg på känslostegen och förloraren faller ett steg. När en spelare når lycka så vinner han och faller ur leken.

Källa: *Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaiseisesta.*

Lekens känslostege:

- *Hat* – för en knuten hand i luften och se arg ut.
- *Rädsla* – göm ansiktet bakom händerna och kika försiktigt fram
- *Stolthet* – sätt hakan i vädret och smäll med dina hängslen
- *Sorg* – darra på nedre läppen och torka bort tårarna från kinden
- *Kärlek* – sätt händerna över hjärtat och le stort
- *Lycka* – gå bort från leken

Känslor och situationer

Spejarscouterna noterar hur olika platser framkallar olika känslotillstånd.

Patrullledaren ber spejarscouterna att skriva ner de känslor som de förknippar med olika platser. Om man vill så kan man använda sig av olika bilder och symboler.

Exempel på platser:

- hemma
- eget rum
- i skolan
- hos mormor
- på internet
- på läger
- vid sommarstugan
- vid ungdomsgården

Diskutera tillsammans de tankar som övningen ger upphov till.

Källa: *Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaiseisesta.*

Motstridiga meddelanden

Spejarscouterna upplever olika känslor.

Patrulledaren har skrivit ner olika känslor på lappar. En spejarscout tar en lapp och uttrycker den här känslan, till exempel glädje, när han högt säger en mening som alla kommit överens om på förhand, till exempel ”Jag är rädd för mörkret”. Man säger meningen och visar känslan tre gånger, så att de andra i gruppen får tid att fundera och sedan försöka gissa vilken känsla det är frågan om. Efteråt diskuterar man. Var det enkelt att säga meningen? Var det lätt att gissa känslorna? Enligt många undersökningar så påverkar tonfallet och kroppsspråket människan med över 90 %, medan själva orden påverkar endast under 10 %.

Källa: Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaisemisesta.

Känslöväderprognos

Målet är att känna till och förutse de egna känslorna.

På utflyktsmorgonen kan alla spejarscouter berätta sin egen väderprognos för sina känslor. Patrulledaren kan rita olika vädertecken på en tavla. Man kan berätta sin prognos för hela dagen eller bara för stunden. Om det på utflykten, lägret eller hajken förs en dagbok eller logg, så kan man där rita in vädertecken för hur dagen varit/kommer att vara.

Källa: Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaisemisesta.

Stela känslor

Spejarscouterna framför känslor.

Deltagarna går stillsamt omkring i rummet. I bakgrunden kan man spela lugn musik. Musiken stannar och ledaren säger någon känsla. Deltagarna stelnar till en staty som föreställer den här känslan. Man får inte röra vid de andra deltagarna. Meningen är att föreställa känslan med sin egen kropp och sitt eget ansiktsuttryck.

Källa: Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaisemisesta.

Meddelaren

Spejarscouterna uttrycker sina känslor.

Deltagarna delas in parvis. Alla tänker på två känslor som de har upplevt under dagen. Den ena deltagaren viskar en av känslorna åt sitt par. Den som viskar är meddelaren. Paret visar den andres känsla genom att föreställa en staty med den känslan. Sedan får de andra gissa vilken känsla det är frågan om. Efter det här byts rollerna.

Källa: Tunteella. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali tunteista ja niiden ilmaisemisesta.

Vykort

Spejarscouterna övar sig att lyssna på andra och berätta om sina egna känslor.

På golvet finns en bunt med olika vykort. Scouternas uppgift är att välja ett sådant kort som bäst beskriver sitt egna känslotillstånd just nu. När alla har valt ett kort går man igenom dem och alla förklarar varför man valt just sitt vykort.

Källa: MLL-Toimitaan yhdessä! Nuorten osallistava koulutus.

Lyssna

Spejarscouterna övar att lyssna och berätta om sina egna känslor.

Scoutpatrullen sitter i en ring. Alla får i tur och ordning berätta tre saker: hur man mår, vad man är på för humör just nu och vad man förväntar sig av det kommande mötet, lägret eller utflykten.

Patrulledaren

Instruktioner: Den här pausen passar bra i början av mötet.

Dagens löpsedel

Spejarscouterna bearbetar sina egna känslor.

Meningen är att göra en liknande affisch som tidningars löpsedlar, men med egna händelser och känslor. Alla skriver eller ritas på ett papper några rubriker om vad som har hänt under dagen eller veckan, hur man mår och vad man tänker på. Efteråt visar alla sina löpsedlar och bekantar sig med andras.

Källa: MLL-Toimitaan yhdessä! Nuorten osallistava koulutus.

Patrulledaren

Instruktioner: Man kan använda sig av olika gamla tidningar och klippa ut ord, uttryck och bilder.

Ensamhet och rädsla

128

Mobbning-rollspel

Spejarscouten identifierar sig med olika roller som har anknytning till mobbning och reflekterar över de känslor och tankar situationen väcker.

Beskrivning: Spejarscouterna spelar upp följande situation: Det har kommit en ny spejarscout till patrullen. De andra har svårt att godta den nya medlemmen eftersom han har glasögon, är fet, talar annorlunda eller är från landet eller staden (deltagarna får själva hitta på orsaken). Mobbningen har lett till något stort eller konkret som de vuxna måste blanda sig i. En ryggsäck eller kläder har gått sönder eller den mobbade har fallit och skadat sig. Som en följd av detta har mobbarna och den mobbade tillsammans med sina vårdnadshavare blivit kallade till ett möte med en representant eller flera representanter från kåren.

Diskutera situationen efteråt. Ni kan avsluta med att spela upp ett annorlunda slut.

Min sten

Spejarscouten lär sig att uppskatta olikheter.

Beskrivning: Alla letar reda på en sten åt sig själva. Ni kan också ha letat rätt på stenarna tidigare och haft dem med er hela dagen. På kvällen berättar alla i tur och ordning vad som är speciellt med just den egna stenen. Då märker ni att alla stenar är olika, precis som människor är. Diskutera varför en människa väljer en sten (och kläder, kompisar med mera) enligt sina egna åsikter och varför man tycker att ens egna åsikter är värdefullare än andras. Lär er uppskatta olikheter och se likheter i stället för skillnader.

Säg NEJ -till en kompis

Spejarscouten övar sig i att stå emot gruppträck

Beskrivning: Lekdeltagarna är i tur och ordning "orubblig". Den orubbligas uppgift är att säga nej trots påtryckning från de andra. Efter en stund byter man situation och orubblig. Exempel på olika situationer: kompisarna snattar i butiken, kompisarna sprider ogrundade rykten om någon utanför gruppen, kompisarna vill testa rökning, kompisarna bjuder öl eller kompisarna lägger sig i din klädstul.

Det som skrämmer

Spejarscouten sätter ord på sina rädslor och märker att alla andra är rädda för liknande saker eller för något helt annat. Spejarscouten förstår att alla är rädda för något och att det är naturligt att vara rädd

Beskrivning: Var och en säger en sak de är rädda för. Man behöver inte förklara det noggrannare. Patrulledaren

Instruktioner: Patrulledaren kan börja med att berätta vad han är rädd för, i synnerhet om spejarscouterna inte annars vill säga vad de är rädda för. Patrulledaren sätter in de nämnda rädslorna i grupper och summerar sedan vilken typs rädslor patrullen mest har. Ibland kan det redan lindra rädslan att man vågar erkänna den. Patrulledarens eller lotsens rädslor kan vara annorlunda än spejarscouternas eftersom man kan bli av med vissa rädslor med åldern eller så kan exempelvis det att man blivit självständig föra med sig nya orsaker till rädsla. Rädslorna kan grupperas exempelvis i:

- Sociala rädslor (till exempel prestationer, uppträdande)
- Rädsla för naturen (till exempel åskan, mörker, djur)
- Fysiska rädslor (till exempel höga höjder, döden, föräldrarnas skilsmässa)
- Mobbning, våld, rädslor

Krympa rädslan

Spejarscouten hittar ord på sina rädslor och får material för att leva med rädslan.

Beskrivning: Var och en skriver en sak som man är rädd för på en lapp. Sedan sluter alla ögonen och föreställer under några minuter sig själv i den situationen som man är rädd för, men där man klarar sig bra trots rädslan. Efter några minuters tystnad och tankeövning förstörs lapparna med rädslorna antingen genom att brännas, rivs sönder eller på något annat sätt.

Patrulledaren

Instruktioner: Också patrulledaren deltar i pausen genom att skriva en egen rädsla på en lapp. Meningen med pausen är att få spejarscouten att känna igen sin rädsla. Ofta hjälper det redan att man vågar erkänna rädslan. I den här pausen handlar alla ensamma. Man behöver inte berätta om rädslan och hur man övervann den för de andra och lapparna förstörs så att inte någons rädsla avslöjas.

Jag i spindelnätet

Spejarscouten urskiljer de människor som finns nära honom, inser sitt eget nätverk och funderar på sin egen roll i förhållande till andra.

Beskrivning: Övningen görs enskilt. Mitt på ett papper ritas alla en bild av sig själv. Hur bilden ser ut spelar ingen roll, den kan vara en stickgubbe eller en noggrannare bild över ansiktet. Spejarscouten skriver på pappret namnen eller titlarna (till exempel busschaufför, läkare) på de människor som han träffat och talat med under de senaste sju dagarna. Alla som man sagt redan ett par ord åt skrivs ned - alla som man mött under veckan. Personerna kan placeras på olika ställen i nätverket. Om det finns mera tid kan man fundera noggrannare och placera personerna närmare och längre ifrån en beroende på hur mycket man haft att göra med dem under veckan. När alla skrivit ned alla människor på sitt papper kan ni göra ett gemensamt nätverk för hela gruppen på nätverket som patrulledaren ritat på tavlan. Deltagarna kan berätta vem de mött under veckan. I den gemensamma modellen kan människorna läggas in enligt olika rubriker, till exempel lärare, föräldrar, kompisar.

Diskutera sedan hur mycket människor vi i verkligheten har nära oss. Vissa möten är mer betydelsefulla än andra, vissa längre och vissa kortare. En person som känner sig ensam ser ofta inte alla de positiva kontakter som alla har omkring sig. Någon kan känna att ingen bryr sig om honom. I nätverket ser man ändå att det finns många människor som finns till för just Dig. Nätet visar också hur betydelsefulla sociala färdigheter är. Ju bättre vi behärska sociala talanger desto trevligare är olika möten. Det är bra om patrulledaren visar sitt eget nätverk. Då kan ni jämföra spejarscouternas och patrulledarens nätverk. Hur skiljer sig kontakterna från varandra? Deltagarna kan också fundera på sitt framtida nätverk: vem kommer inom en nära framtid att finnas i deras nät?

Material: spindelnätet som finns som bilaga (kopiera upp det åt alla) och pennor.

Kompisar och mobbning

Mobbare och mobbade

Spejarscouten lär sig känna igen mobbning

10

Beskrivning: Patrullen delas in i två delar. Den ena delen är mobbare den andra delen mobbade. Först arbetar alla enskilt. Mobbarna skriver ned så många orsaker de kan komma på varför de mobbar och de mobbade skriver ned orsaker till att de blir mobbade. När alla gjort listorna klara, sammanställer mobbarna och de mobbade det de skrivit på stora pappersark. Listorna jämförs: Vilka likheter finns det mellan dem? Hur skiljer de sig från varandra? Fundera tillsammans på om orsakerna till mobbning är stämmer överens med verkligheten.

Diskriminering-rollspel

Spejarscouterna identifierar sig med olika roller genom ett rollspel. Spejarscouten bekantar sig med känslan av utanförskap och diskriminering.

10 15

En tredjedel av patrullen gå ut. De som är inne får veta att de är gisslan som väntar på att bli befriade. Deras ögon binds för och de får sitta på golvet långt ifrån varandra. En gisslanfånge blir befriad om någon rör vid hans axel. Då tar fången ta av sig ögonbindeln och bli en befriare. För befriargruppen berättar man lekens poäng – ingen blir befriad. Befriargruppen kommer in riktigt tyst men börjar så småningom föra mera ljud så att det verkar som om fångar skulle bli befriade. Till slut konstaterar lekledaren att alla verkar vara befriade. I verkligheten sitter alla fångar där med förbundna ögon och känner sig diskriminerade, utanför och bortglömda. Leken kan väcka starka känslor. Det är viktigt att rollerna läggs bort och det blir klart för alla att ingen blev räddad och att det var fråga om en lek. Leken motsvarar ändå verkligheten. Vem är utanför i vår vardag? Vem lägger ingen märke till? Vem får inte vara med? Känslan av att vara utanför och diskriminerad är bekant för många. Både orättvis behandling bland kompisar och integration av invandrare kan diskuteras.

Mobbare

Spejarscouten diskuterar mobbning i olika form och funderar på sina egna erfarenheter om mobbning

10 60

Beskrivning: Patrulledaren ritar en linje på tavlan. I ena ändan av lingen står det "inte mobbning" och i andra ändan "mobbning". Spejarscouterna skriver ned olika former av mobbning på olika lappar och placerar lapparna på linjen. Fundera på olika grader av mobbning och motivera placeringen av lapparna. Hur skiljer sig spejarscouternas erfarenheter från varandra?

Personligt

Hitta likheter och skillnader mellan patrullmedlemmarna och diskutera förväntningar och rädslor som gäller vänskap och livet.

15 60

Beskrivning: Fundera på kontaktannonser. Traditionellt beskriver den som skrivit annonsen först sig själv och sedan personen han vill få kontakt med. Gör i par eller i grupper, listor på egenskaper som människor för fram då de letar efter en vän eller partner. Finns det skillnader mellan egenskaperna hos vän eller partner? Är någon särskild egenskap extra vanlig eller återkommande i annonserna? Sedan kan alla skriva en kontaktannons där de beskriver sig själv med

5-7 meningar. I annonsen berättar de vad de förväntar sig av en vän och vad de är beredda att göra för vänskapen. Samla in annonserna och läs dem högt så att spejarscouterna får försöka gissa vem det är fråga om.

Diskutera efteråt: Vad förväntar du dig av en vän och av vänskap? Vad behöver jag mina vänner till? Vad vill du dela med dina vänner och närstående till? Vad betyder vänskap för mig? Vad är allra viktigast med vänskap?

Kalle mobbas för att...

Spejarscouten känner igen orsaker som leder till mobbning och känner till sätt att få slut på mobbningen.

15

Beskrivning: Patrullen står i en ring. Lekledaren börjar till exempel: "Kalle mobbas för att..." Nästa deltagare ska hitta på en fortsättning, till exempel: "... för att Kalle har en för stor jacka". Följande person fortsätter med följande förklaring: "... för att Kalle föräldrar har litet pengar." Fortsätt meningen så länge patrullen hittar på vettiga förklaringar. I nästa skede försöker ni hitta på en lösning på problemet, till exempel: "Kalle mobbas inte längre...", "... eftersom Pelle blivit vän med Kalle." När förklaringarna kommit för långt bort från det ursprungliga ämnet kan ni gå tillbaka till ursprungssituationen och fundera på om det kan gå så i verkliga livet.

På järnvägsstationen

Spejarscouten lär sig att visa glädje åt en kompis.

15

Beskrivning: Spejarscouterna delar in sig i par och ställer sig 5-6 meter från varandra. De tittar på varandra och vinkar åt varandra. Deltagarna får veta att paret varit deras bästa vän ända sedan de var små, men att de inte setts på länge. Nu har de stämt träff på järnvägsstationen. Paren ska röra sig långsamt mot varandra, vinka och vara glada. Just innan de möter varandra märker de ändå att de tagit fel på person. Paren ska gå förbi varandra alldeles som om de hela tiden skulle ha vinkat åt någon annan. Sedan väljer deltagarna en ny person att närma sig och det hela upprepas tills alla närmat sig varandra i tur och ordning.

Ryggdans

Spejarscouten godkänner en annan människas närhet och gruppanda skapas.

15

Beskrivning: Spejarscouterna ställer sig parvis rygg mot rygg. När musiken börjar spelar de dansa. Genast när en deltagare får ögonkontakt med en annan blinkar de åt varandra och börjar dansa med varandra. Den som blivit utan par försöker få ögonkontakt med någon och ett nytt par åtar sig.

Patrulledaren

Instruktioner: Uppmuntra deltagarna att ofta byta par.

Min hemliga vän

Spejarscouten glädjer andra

Beskrivning: Alla får genom lottdragning en hemlig vän inför ett läger eller en förläggning. Uppgiften för alla är att försöka göra sin hemliga vän glad, utan att avslöja sig själv. I allmänhet ökar deltagarnas tjänstvillighet, och de ger fler personer olika positiva överraskningar, för att inte avslöja sig själva inför sin hemliga vän.

Glädjebudskap

Spejarscouten märker vänner som man kunde glädja.

Beskrivning: Alla väljer två personer de känner som de tycker att behöver extra uppmärksamhet. Valet behöver inte avslöjas. Spejarscouten skriver en glad hälsning åt personerna de valt. Fundera tillsammans på hur hälsningen kan ges. Den kan till exempel läggas i sovsäcken eller i personens ficka.

Vänskapens alfabet

Spejarscouten funderar på kännetecken hos en bra vän.

Beskrivning: Gör en plansch där en bra vän beskrivs med ett ord för varje bokstav i alfabetet.

Ny i gruppen

Spejarscouten övar sig att uppmärksamma andra.

Beskrivning: Dela in patrullen i två delar. Grupperna ska göra ett kort skådespel om hur det är när en eller flera nya kommer till patrullen eller klassen. Den ena gruppen spelar en situation där de gamla patrullmedlemmarna förhåller sig negativt till nykomlingarna. Den andra gruppen visar en situation där de gamla medlemmarna tar emot de nya så bra som möjligt. Diskutera och jämför skådespelen efter att grupperna framfört dem. Försök kom ihåg någon situation där någon erbjudit sin vänskap.

Kontaktannons efter en vän

Spejarscouten funderar på de egenskaper en god vän har.

Beskrivning: Skriv en annons till en inbillad Vän sökes – spalt. Annonserna innehåller hobbyer, egenskaper och annat den som skriver vill att vännen ska ha. Blanda om annonserna och dela ut dem igen. Annonserna får gå runt i ringen utan att någon vet vems annons han läser. Om den som läser annonsen tror att han fyller kraven skriver han sitt namn på annonsen. Till slut får alla sin annons. Diskutera vilka tankar övningen väckte.

Blicken går

Spejarscouten möter andra och lugnar ned sig.

Beskrivning: Stå i en ring. Titta i tur och ordning i egen takt på alla medsols. När den egna blicken möter någons blick, ska man byta plats med personen i fråga. Samtidigt kan man ta personen i hand eller krama personen.

Aforismring

Spejarscouten stannar upp för en stund och lyssnar på ord om vänskap.

Beskrivning: Patrulledaren låter lappar med aforismer om vänskap gå runt. Alla får välja en lapp. Om man inte vill behålla lappen låter man den gå vidare i ringen. När alla valt en lapp läses aforismerna högt efter varandra. Lappen får alla behålla som minne.

Patrulledaren

Instruktioner: Aforismer: En verklig vän ökar vår lycka mer än tusen fiender vår olycka. Jag skulle berätta för dig hur viktig du är, men för guds skull så hinner jag inte. Vänner är som nallebjörnar, underbara att krama, men lika plågsamma att mista. En verklig vän är den som är på plats också då när han hellre skulle vara någon annanstans. Vänskap är som att ha kissat i byxorna; alla kan se det, men bara man själv känner hur det värmer! Vänskap är ett batteri i vardagen. Den människa är lyckligast som gör möjligast många människor lyckliga. Om jag skulle kunna ge dig en present skulle jag ge dig förmågan att se dig själv med mina ögon. Då skulle du veta vilken underbar människa du är. Vänskap är ingen trend, den följer inte modet, den ger inte ränta eller pension. Ändå är den livets bästa investering! När du söker en vän ska du vara noggrann. Titta först på hjärtat och sedan på det yttre. Välj dina vänner långsamt, avstå från dem ännu långsammare. Vänskap är att värna om de gemensamma grunderna. Vänskap är en gudagåva, småkusin med änglarna. Vänner är som stjärnor. Du ser inte dem alltid, men du vet att de alltid finns till. En verklig vän är den som tänker att du är ett helt ägg, fastän han vet att du spricker litet här och där.

Påståenden om mobbing

Spejarscouten säger sin åsikt om olika påståenden gällande mobbing.

Beskrivning: Rita en linje på marken eller bestäm att det går en linje exempelvis från vägg till vägg. I ena ändan av linjen är du helt av samma åsikt med påståendet och i andra ändan är du helt av annan åsikt. Deltagarna ska ställa sig på valfritt ställe på linjen enligt det påstående som lästs upp. Påståenden a kan diskuteras med hela gruppen, men de som står nära eller så kan patrulledaren be om några åsikter från olika ställen på linjen.

Påståenden: I vår kår/skola mobbas ingen. I vår kår/skola tolereras annorlundaskap. I en grupp kan man göra sig skyldig till mobbing fastän man inte skulle vilja det. Man kan mobba utan att märka det. Den som mobbas orsakar ofta det själv. Mobbarna har själv problem. Flickor mobbar mindre än pojkar. Det är värre att lämna någon utanför än att kalla honom fula saker. Det är lätt att ta itu med mobbing. Det behövs alltid en vuxen för att reda ut mobbingen. De skyldiga måste bestraffas. Föräldrarna ska få veta om deras barn mobbar eller mobbas.

Berättelse om mobbing

Spejarscouten bekantar sig med hur man kan lösa mobbningsfall.

Beskrivning: Patrullen läser tillsammans olika mobbningsberättelser. Spejarscouterna sitter i ring. Lekledaren har på sig berättarhatten. Han börjar berättelsen och ger sedan hatten till nästa person som fortsätter berättelsen. Alla berättar i tur och ordning tills berättelsen får ett naturligt slut.

Början på berättelserna:

- Tom som varje dag går till skolan med Ville retar Ville för hans kläder, oberoende av vad Ville har på sig.

- Kalle och Kim är klasskamrater. Kalle tar utan lov Kims häfte och skriver av läxorna.
- Någon i skolan sprider ut falska rykten om Kajsa och folk börjar undvika henne.
- Lisas storebror tar alla pengar Lisa sparat och hotar med att plåga henne om hon berättar för deras föräldrar.
- Heidis vän lånar en blus av henne och fortsätter använda den utan att ge den tillbaka till Heidi. Hon säger att den nu är hennes.
- I Mats fotbollslag har någon kommit överens med de andra att man inte får passa åt Mats.

Tankar om mobbning

Spejarscouten övar sig på att lyssna och berättar om sina åsikter om mobbning.

Beskrivning: Patrullen sitter i en ring. Ett litet föremål går från person till person till ett överenskommet tecken. Tecknet kan till exempel vara att patrulledaren säger "stopp" eller att musiken tystnar. Den som håller i föremålet ska säga något nytt om det ämne som diskuteras.

Exempelämnena:

- Vad är mobbning?
- Varför mobbar en del andra?
- Hur får man slut på mobbning?

Natur och miljö

Onödiga saker

Spejarscouten funderar på vad som är verkligt viktigt för honom, vad välmående består av och vilka saker man verkligen behöver.

Beskrivning: Gör en lista över onödiga saker. Alla funderar på tre produkter som de inte skulle klara sig utan och tre som de genast kunde avstå ifrån och skriver vid behov ned dem på ett papper. När alla gjort sina personliga val bildas grupper på 3-6 personer. Grupperna ska göra en lista över tre nödvändiga och tre onödiga produkter. Listorna kan användas som grund för en diskussion om vad som är nödvändigt, vad som ger livskvalitet och så vidare. Det är också bra att märka hur ålder, kön och livssituation påverkar vad som är nödvändigt.

Patrulledaren

Instruktioner: Redan då du ger uppgiften kan du lägga grunden för tanken på att alla själva kan fundera på vad de behöver, men om man helt vill få slut på användning av och via det framställningen av någon produkt behövs en större grupp människor och ett demokratiskt beslut. Meningen med övningen är inte att peka ut dem som tycker att något är nödvändigt som någon annan tycker att är onödigt. Idén är att få spejarscouterna att fundera på vad som verkligen är viktigt för en själv, vad som ger välmående och vad för saker man verkligen behöver.

Jag konsumerar

Spejarscouten funderar på sina konsumtionsvanor

Beskrivning: Spejarscouterna lista upp hur många apparater som drivs med elektricitet som de har hemma. Det här kan ta lite tid eftersom det finns förbluffande många sådana apparater när man riktigt tänker efter. En gemensam lista över alla olika apparater som spejarscouterna har kan göras på en tavla och om ni vill kan ni räkna antalet apparater. Fundera enskilt eller tillsammans på vilka maskiner som är de viktigaste och vilka som är onödiga. Fundera ännu på varifrån de onödiga maskinerna kommer och hur man kan undvika att skaffa eller få sådana. Ni kan också fundera på och diskutera vad alla skulle välja om de fick välja bara tio av apparaterna. Vilka underlättar livet mest och hur skulle man klara sig utan andra? Ni kan också fundera på vilka maskiner som man lika bra kunde hyra, låna eller på annat sätt använda gemensamt vid behov.

Dematerialisationspantomim

Spejarscouterna lär känna varandra och lär sig respektera naturen.

Beskrivning: Alla får en lapp med något som förbrukar lite naturresurser. Därefter visar alla samtidigt det som står på lappen i form av en pantomim och försöker samtidigt hitta andra som visar samma sak. Fortsätt tills alla hittat sin grupp.

Exempel på ämnen:

- Låna böcker från biblioteket.
- Reparera en söndrig tvättmaskin.
- Använd kollektivtrafik.
- Promenera med en kompis på en lördag under bästa shoppingtid.
- Delta i en telefonkonferens.
- Använd dator i stället för att resa.

Framtidsvision

Spejarscouten förstår att följderna av de val vi gör märks i framtiden.

Beskrivning: Visionera tillsammans om hur en hållbar utveckling i världen skulle se ut. Diskutera sedan vilka små steg som för mot en sådan värld. Ni kan också i par eller i grupp skriva ett brev, av er själva i framtiden. Vad tror ni att ni ser där, vad ser ni inte? Hur borde du handla och hur inte, för att världen skulle utvecklas i den riktningen?

Ersätt en apparat med något som kan användas flera gånger

Spejarscouten funderar på hur mycket saker det finns och vad man sist och slutligen behöver.

Beskrivning: Patrullen funderar på hur engångsgrejer kan ersättas med något som kan användas flera gånger. Fundera dessutom på hur man kan ersätta grunkor som tillverkats skilt för en viss funktion med något mer hållbart. Exempel: äggkokare - spis, brödmaskin - baka för hand, ugn, skivare - kniv, bordsdammsugare - dammsugare eller borste och skyffel.

Minneslek

Spejarscouten funderar på hur han kan spara på naturresurser.

Beskrivning: En spejarscout börjar med att enlig till exempelmen nedan säga ett sätt att spara på miljön. Följande personer upprepar det den första sagt och lägger till något själv. Den tredje personen upprepar vad de två första sagt och lägger sedan till något eget och så vidare. Om patrullen är liten kan man gå flera varv. Om väldigt många är med kan man dela in sig i mindre grupper. När någon glömmer bort något faller den personen ut ur leken och den som är sist kvar vinner. Alternativt kan man påminna dem som glömt något eller hitta på någon annan version som passar också sådana med dåligt minne.

Exempel:

- "När jag går till butiken låter jag bli att köpa..." (någon onödig produkt)
- "När jag vill spara på miljön..." (något som inte förbrukar naturresurser)
- "När jag tillbringar en underbar söndagseftermiddag utan att slösa på naturen..."
- "När jag går på bröllop/födelsedagsfest ger jag..." (något immateriellt)
- "När jag går till återvinningscentralen tar jag med mig ... som jag inte kommer att behöva i framtiden."

Berättelse om växthuseffekten

Spejarscouten lär sig vad växthuseffekten är.

Beskrivning: Läs berättelsen om växthuseffekten:

Du har säkert hört talas om eller läst om växthuseffekten och växthusgaser. Du vet säkert också att man i Finland odlar tomater och gurkor i växthus eftersom det är för kallt utomhus.

Vad har då tomater med växthuseffekten att göra? Egentligen, inte något alls. Det är fråga om en liknelse. En liknelse är ett sätt att säga något så att "till och med ett barn förstår". Växthuseffekten är egentligen en så svår sak att ingen helt förstår den fast forskare runt om i världen försöker och försöker förklara den. Egentligen kom den svenska forskaren Arrhus redan för hundra år sedan att luften kring jorden, det vill säga atmosfären, håller jordklotet varmt. Någon annan kom sedan på att likna atmosfären vid ett växthus.

Nu är vi tillbaka vid växthuset och i ett växthus är det ju varmt. Varför det då? Du har kanske aldrig varit inne i ett växthus men du har säkert någon gång suttit i en bil på sommaren och nog är där ju hett fastän värmen inte är på. Av helt samma orsak som i ett växthus: solstrålarna kommer in genom fönstren och värmer. Värmen kommer inte ut genom fönstret. Du är naturligtvis så smart att du öppnar fönstret och vinden svalkar dig om det inte är en väldigt het dag.

Jordens atmosfär är som växthusglaset eller bilfönstret. Den tar upp solstrålarnas värme men släpper inte ut allt tillbaka i rymden. I sig är det en utmärkt sak för utan atmosfär skulle det inte finnas något liv på jorden. Här skulle vara fruktansvärt kallt och allt vatten skulle vara fruset.

Nä, varför är de vuxna då så oroliga över växthuseffekten? Nu är det så att människorna av misstag satte ettill exempeltra glas på jordklotets växthuset alltså släppte ut sådana ämnen i atmosfären att för mycket värme blir på jorden. Alldeles som om någon skulle sätta på sig sina varmaste vinterkläder på sommaren. Nu blir det då litet hett för alla djur och växter på jorden. Djuren och växterna är vana vid en viss temperatur och tycker inte alls om att temperaturen förändras där de bor. Det kan gå så att vissa växter helt vissnar bort och då finns det inte mat för djuren heller eller för människorna. Och så kan det gå så att alla glaciärer på jorden smälter och vattnet stiger väldigt och

människor måste flytta bort från sina hem, i alla fall om de bor vid kusten.

Men det behöver inte gå så här: vi tar av vinterjackan, släpper alltså inte ut dåliga ämnen i atmosfären och världen räddas. Också du kan hjälpa till exempelvis genom att släcka alla onödiga lampor och stänga av tv:n när ingen tittar på den (inte endast i standby läge).

En tyst stund

Spejarscouten får en upplevelse av omgivningen.

Beskrivning: Sitt eller ligg på golvet eller marken och koncentrera er på omgivningens ljud. Hörs andningar, skrapningar, vatten som droppar, en klocka som tickar, en dörr som slår, hissljud, bilbrus, barn som ropar på gården, vinden, trädknak, regndropp, fågelsång eller något annat? Diskutera sedan hur tystnaden låter.

Ersätt en produkt med en tjänst – tävling

Spejarscouten funderar på vilka saker man egentligen behöver.

Beskrivning: Fundera eller tävla i grupp om vem som kommer på flest sätt som produkter kan ersättas med tjänster. Exempel: fotbadsmaskin – pedikyrist, massagemaskin – massage, engångsblöjor – blöjtjänst, tvättmaskin – tvättinrättning eller tvättstuga, bil – kollektivtrafik.

Kims spel

Spejarscouten funderar på hållbara alternativ.

Beskrivning: På bordet finns engångsföremål och patrulledaren har i en påse motsvarande flergångsprodukter. Spejarscouterna får titta på engångsföremålen en stund och försöka minnas vad det finns på bordet. När deltagarna tittar bort tas en sak bort från bordet. När någon av deltagarna kommer på vad som fattas funderar patrullen tillsammans på med vad för hållbar produkt den kunde ersättas. Patrulledaren sätter den produkten på bordet i stället för engångsföremålet. Diskutera varför det hållbara alternativet är bättre. Fortsätt tills alla föremål ersatts med flergångsalternativen.

Följande saker kan till exempel användas:

- Engångsblöja – tygblöja
- Saftförpackning – utfärdsflaska
- Engångsbestick – flergångsbestick
- Plastkasse – tygkasse
- Hushållspapper - tygtrasa

Stilla stig om naturen

Spejarscouten bekantar sig med miljön på ett annorlunda sätt

Beskrivning: Ljusen, lyktorna och platserna berättar om viktiga och speciella platser i naturen, till exempel ett fint/speciellt träd, vacker utsikt, klyfta, spår och lämningar (av vilket djur?), spår av människan (Ser ni hur människans verksamhet syns) dofter och så vidare.

Material: Ljus eller stormlykter för de olika "punkterna"

Tävling om gemensam användning

Spejarscouten märker vilka alla produkter som kan användas gemensamt.

15

Beskrivning: Patrullen tävlar i grupper om vem som kommer på flest sätt att använda saker gemensamt.

Patrulledaren

Instruktioner: Till exempel följande idéer fungerar: bibliotek, husbolagets bastu, tvättstuga, biluthyrning, maskinuthyrning, kollektivtrafik, kläduthyrning, bilbarnstolsuthyrning,

sommarstugeuthyrning, semesterbostadsaktier, simhallar, simsträder, naturparker, husbolagets kompost, kärlothyrning, saftstationer, allmänna vägar, radiokanaler, samhälleliga tjänster (polis, brandkår, hälsovård), museer, hushållsapparatsuthyrning (torktumlare, symaskin, stickmaskin), skaffa saker gemensamt till exempel med grannarna, låna filmkameror till exempel via en förening, gemensam skjuts, telefonsvarartjänst, skiduthyrning, vinterdäcksuthyrning, ge barnkläder och – saker åt mindrehavande, pantflaskor och flaskkorgar.

133

Rusmedel

Rusmedelsfrågor

10 15

Beskrivning: Ta reda på svaren på följande frågor och diskutera dem: Vad är rusmedel? Vad finns det för rusmedel? Vad betyder beroendeskop? Varför använder folk tobak och andra rusmedel trots deras skadeverkningar? Varför använder många inte alls tobak eller rusmedel? Varför provar vissa minderåriga på rusmedel och tobak? Hur kan man tacka nej till rusmedel om någon bjuder på dem? Varför är det ännu farligare för ungdomar än för fullvuxna att använda rusmedel? När kan man börja använda rusmedel? Hur skiljer sig (olagliga) droger från alkohol? Vilka faror har en tidig användning av rusmedel? Hur borde vuxna förhålla sig till ungas användning av rusmedel?

Intervjua en vuxen som inte röker:

- Varför har du inte börjat röka, eller om du någon gång rökt varför slutade du med det?
- Vilka fördelar har det att inte röka?
- Lider du av att andra röker?
- Hurdana råd skulle du vilja ge åt ungdomar?

Vägska! Dina föräldrar är bortbjudna och du har fått lov att bjuda hem dina kompisar. På kvällen är ni sammanlagt fem personer och en av er har med sig öl. Flaskorna får gå runt. Alla dricker. Hur gör du när du inte själv vill smaka?

Om jag dricker, vilka är

- de positiva konsekvenserna
- de negativa konsekvenserna?

Vilket är ditt beslut?

Ta snabbt på en åsiktslinje ställning till olika påståenden om rusmedel.

- De flesta klasskamrater dricker inte under veckosluten.
- Glädje utan alkohol är falsk.
- Föräldrarna borde låta ungdomarna prova på alkoholanvändning hemma eftersom det är tryggt.
- Rusmedel kan få det att kännas bättre om man har det svårt.
- Om du använder alkohol och tobak är det större sannolikhet att du börjar använda droger.
- Det finns droger som man blir beroende av genast första gången.
- Om droger var lagliga skulle de inte intressera ungdomar lika mycket.
- Tobak är också en drog.
- Man blir fet av att sluta röka.
- Rökning lugnar.
- Det är hälsosammare att snusa än att röka.

Patrulledare

Instruktioner: Ta reda på fakta om rusmedel före pausen. Pausen kan delas upp i flera delar och alla delar behöver inte göras samtidigt.

Mannerheims Barnskyddsförbund har mera material.

Diskussioner kring rusmedel

Spejarscouten funderar på frågor om rusmedel

10 15

Beskrivning: Funder och diskutera i grupp kring dessa frågor om rusmedel.

1. Vad kan det finnas för för- och nackdelar med rökning?

Tips:

- Det lönar sig att ta fram fördelarna med att inte röka i diskussionen: hälsa, utseende, sparade pengar, ekologiska aspekter och så vidare
 - Då ni diskuterar rökningens fördelar kan du uppmuntra ungdomarna att hitta på hälsosammare alternativ.
2. Vid vilken ålder kan ungdomar enligt dig själv bestämma om sin alkoholanvändning?

Tips:

- Lagen förbjuder alkoholanvändning för personer under 18 år. Avsikten med lagen är att skydda unga från rusmedlens skadeverkningar.
 - Enligt lagen är personer under 18 år minderåriga och vårdnadshavaren bär ansvaret.
3. Hur skulle du kunna förhindra att din kompis börjar röka?

Tips:

- Här kan man väcka diskussion om fördelarna med att inte röka och tobakens skadeverkningar.
4. Vad göra om kompisarna pressar att röka/dricka?

Tips:

Hitta tillsammans med gruppen på exempel, på hur man kan tacka nej när någon erbjuder, till exempel:

- "Nej tack"
 - "Varför vill du att jag röker/dricker?"
 - "Nej tack, jag vill inte stinka som en askkopp"
 - "Nej tack, jag är just på väg till månen"
5. Varför vill en del inte dricka?

Tips:

Fördelar med nykterhet:

- hälsa: alkohol förorsakar sömnsvärigheter, lever- och bukspottskörtelproblem, gikt, hormonellt betingade problem, exem och hudsjukdomar, cancer och så vidare
 - utseende: alkohol är fetmande, man kan slappna av utan alkohol, man kommer ihåg allt och gör inte bort sig i fyllan
6. Varför förbjuder lagen alkoholbruk för personer under 18 år?

Fakta:

- Alkoholens fysiologiska effekt är mycket skadligare hos ungdomar, eftersom de ännu utvecklas
- Användningen av rusningsmedel kan skada hjärnverksamheten och försvara personlighetsutvecklingen och utvecklingen av sociala talanger

- Avsikten med lagen är att skydda unga från rusmedlens skadeverkningar
7. Du har ordnat fest hemma. I något skede av kvällen märker du att det försvunnit drycker ur dina föräldrars barskåp. Vad gör du?

Tips: då ni talar om fester kan ni också tala om andra viktiga saker:

- Vem bjuder man till en fest hemma?
- Vet föräldrarna om festen?
- Vad gör man om gästerna hämtar med egna drycker?
- Vad gör man om det kommer objudna gäster till festen?
- Vilken vuxen ringer man om det blir problem på festen?

Scoutingens värderingar och egna värderingar – val

Vad gör scouting till scouting

Spejarscouten inser vad som är typiskt för scouting. Spejarscouten funderar på vilka saker man inte kan ge upp i scoutingen och varför inte.

Beskrivning: Skriv sådant som hör till scoutingen (t.ex. ideal, delar av scoutmetoden, symbolik, evenemang, allt som allt ett tjugotal) på lappar och häng upp dem på ett byksnöre. Patrullen får sedan ta bort de som de tycker att är onödiga tills bara en lapp är kvar. Vad är viktigast inom scoutingen?

Patrulledaren

Instruktioner: Det är bra om övningen görs så att alla måste delta. Alla tar i tur och ordning bort en lapp och motiverar sitt val. Ibland kan det vara på sin plats att starta en diskussion om ämnet. Om patrullen är stor kan den delas i två delar och till slut kan man jämföra om grupperna kom till samma slutresultat.

svagare. En av dem, flottofficeren Evans, dog. Oates förfrös allvarligt sina händer och fötter. Han genomled fruktansvärda kval utan att klaga men förstod att han blev en allt större börda för de andra. Han visste att fastän han skulle kunna kämpa sig framåt skulle han sänka sina kamrater. Om han blev borta skulle det vara en mun mindre att mätta och de andra skulle då ha en större möjlighet att nå nästa stödpunkt. Oates kröp därför en dag ut ur det lilla tältet och försvann för alltid ut i snöstormen som härjade utanför. Han hittades aldrig. Han gav sitt liv för att hans kamrater skulle få leva. Olyckligtvis räddade Oates hjältemodiga självupppoffring inte hans kamrater. Utsultna frös de ihjäl tillsammans.☒

Patrulledaren

Instruktioner: Du kan använda exempelvis följande frågor för att väcka diskussion. Det lönar sig att först fundera på hur du själv skulle svara. Gjorde Oates rätt? Vad är det för nytta med självupppoffring? Är det rätt att kräva ett sådant upppoffrande? Skulle du sporra din patrull till att handla på samma sätt? Varför gav B-P ett sådant här råd till pojkscouterna? När är det bra och rätt att uppoffra sig?

Söka sanningen

Spejarscouten söker sanningen i tillvaron, eller åtminstone i scoutingen.

Beskrivning: Läs följande berättelse som B-P skrivit och fundera på vad ni tycker om kapten Lawrence handlingar. ☒Ett av de finaste exemplen på självupppoffring är vad kapten Lawrence Oates gjorde. En liten grupp män hade nått sydpolen den 18 januari 1912. De märkte till sin bittra besvikelse att den norska upptäcktsresanden Roald Amundsen hade nått platsen bara två veckor före dem. Under återfärden genomled expeditionen stora svårigheter på grund av den fruktansvärda kylan och det dåliga vädret. Männerna blev svagare och

Auktion på värderingar

Spejarscouten funderar över sina egna värderingar

Beskrivning: Ledaren fungerar som mäklare/auktionsföretare. Han har i förväg samlat in 20-30 viktiga saker till auktionen (kärlek, hälsa, pengar, TV, tillit, trendighet...) Varje deltagare får t.ex. 10 000 fantasieuro att använda. En lista över värderingarna finns synligt och alla får en stund tid att fundera över och planera hur han vill använda sina pengar. När auktionen börjar försöker deltagarna ropa åt sig så mycket saker som de kan få för pengarna. Efter auktionen diskuteras deltagarnas tankar och känslor igenom.

Sex och sällskapande

Vad säger bilden?

Spejarscouterna funderar över frågor som berör sällskapande.

Ledaren tar fram en stor och tydlig bild och fäster den på väggen. Bilden föreställer exempelvis en pojke och en flicka som sitter och tittar på tv. Scouterna delas in i tre grupper, där den första gruppens uppgift är att fundera på vad som kan ha hänt innan bilden togs. Gruppen kan till exempel gestalta personerna på bilden, deras bakgrund och hur de kan ha träffats. Nästa grupp får i uppgift att

berätta vad som händer på bilden. Den tredje gruppen hittar på en historia om vad som kan hända sen. Scouterna får ungefär fem minuter på sig att fundera. Sedan lyssnar alla på varandras historier. Ledaren kan ställa frågor till scouterna, för att hjälpa deltagarna att hitta på och utveckla berättelsen.

Källa: Kosketus – Kuinka opettaa seksuaaliterveydestä ja ihmissuhhteista koulussa, www.edu.fi

Patrulledare

Instruktioner: Välj bilden med tanke på vad du vill behandla. Du kan väcka olika tankar genom att välja en bild med endera vänskap,

sällskapande, sex eller homosexualitet som tema. Gruppernas berättelser skiljer sig säkert från varandras och deras uppfattning av vad som händer på bilden kan vara väldigt olika. Man kan också variera den här övningen genom att varje grupp först funderar på vad som hänt innan bilden togs och berättar det, sedan funderar alla vad som händer just nu och så vidare.

Kroppskarta

Spejarscouterna funderar över sin egen sexualitet och saker som har att göra med sexualitet.

Patrulledaren sätter en stor bild på golvet av en människa, eller gestaltar människan på annat sätt, och berättar var huvudet och fötterna är. Patrulledaren ber sedan scouterna att märka ut de ställen på kroppen som de anser att hör ihop med sexualitet. Det är viktigt att ledaren sedan betonar att alla ställen som scouterna märkt ut på kroppen kan höra ihop med vår sexualitet. Sedan ber patrulledaren scouterna att märka ut de ställen som de tycker att har minst att göra med sexualitet. Scouterna motiverar sina val och de diskuteras tillsammans i gruppen. Patrulledaren märker sedan ut den del av kroppen som han själv är missnöjd med och ber sedan gruppen att göra detsamma. Alla diskuterar tillsammans hur man försöker eller har försökt göra så att man känner sig nöjd och bekväm med sin egen kropp. Kommer någon på några tips på vad man kan göra för att förbättra sin bild av sig själv? Sedan ber patrulledaren scouterna att märka ut områden på bilden som andra personer inte har rätt att röra vid utan lov. Till sist så märker patrulledaren ut de ställen som han är speciellt nöjd med och ber scouterna att göra likadant. Man behöver inte motivera varför man är nöjd med en viss kroppsdel.

Källa: Kosketus– Kuinka opettaa seksuaaliterveydestä ja ihmissuhteista koulussa (www.edu.fi)

Patrulledaren

Instruktioner: Om scouterna är blyga så kan du själv besvara frågorna först och sedan be scouterna göra detsamma. Det viktigaste är att det är en öppen, förtroendegivande stämning, så att ingen tycker det är pinsamt. Beroende på scouterna kan du ändra på övningarna så att de inte blir så personliga. För att det inte ska bli för personligt kan man begränsa sig till de områden som inte döljs av en baddräkt. Varje människas gräns är personlig och beror på situationen. Alla har rätt att bestämma sina egna gränser och säga till ifall beröring känns obehagligt eller inte önskvärt.

Förklara ord

Spejarscouterna funderar över saker som har att göra med sexualitet.

Patrulledaren har skrivit ord på papper som kan förknippas med sexualitet, till exempel ord som sällskapa, kyssa, krama, läppar, sex, älska, petting, erotik, porr, kärlek. På ett papper står det ett ord. Scouterna ställer sig i två rader med ansiktet mot varandra. Deras uppgift är att förklara ordet åt den person som står mitt emot med bara en mening, utan att visa pappret eller nämna ordet i förklaringen. Om något ord är besvärligt att förklara eller väcker frågor, diskuteras det tillsammans.

Källa: Kosketus– Kuinka opettaa seksuaaliterveydestä ja ihmissuhteista koulussa (www.edu.fi)

Patrulledaren

Instruktioner: Uppgiften kan också göras så att alla får se ordet som ska förklaras. Var uppmärksam med de olika definitionerna på orden, till exempel porr vs erotik.

Anonyma frågor

Spejarscouterna vågar diskutera frågor som rör sex och sällskapande, samt vet även i fortsättningen var man kan hitta svar på sina frågor.

Spejarscouterna skriver ner frågor som berör sällskapande och sexualitet på en anonym lapp. Lapparna samlas in och patrulledaren och lotsen besvarar frågorna.

Patrulledaren

Instruktioner: I läkarspalter och på internet kan man även hitta bra diskussionsämnen som gäller ungas frågor kring sex och sällskapande. Du kan även på förhand söka fram några passande ämnen att begrunda. Berätta tillsammans med lotsen var man i framtiden kan hitta svar på frågor inom området: av den egna ledaren, från skolans hälsovårdare, av sina föräldrar, av syskon, på internet o.s.v.

Tips Mannerheims barnskyddsförbund och befolkningsregistrets webbsidor: www.mll.fi/nuortennetti/asiaa/k18/ ja www.tytojentalo.fi/fi/etusivu/

Sexuella trakasserier

Spejarscouterna lär sig att skilja på vad som är sexuella trakasserier och vad som är sexuellt relaterat retande. Spejarscouterna lär sig hur man ska agera i trakasserisituationer och vad man gör då någon retas.

Scouterna bestämmer tillsammans vad som är sexuella trakasserier och antastande, till exempel att kalla någon för hora eller homo. Vad är grov humor, vad upplever scouterna är antastande? Vem får man röra, var och i vilken situation? Vilka egna erfarenheter har scouterna? Till sist så funderar scouterna över hur man ska agera i en trakasserier- eller antastningssituation för att få det att sluta.

Patrulledaren

Instruktioner: Om scouterna är blyga, så kan du själv berätta om dina egna erfarenheter och åsikter först, och sedan be scouterna göra likadant.

Drömflick- eller pojkvän

Spejarscouterna funderar över de egenskaper som de uppskattar mest hos andra människor.

Spejarscouterna skriver ner på papper, klipper ut bilder eller beskriver muntligt vilka egenskaper som de vill att sin flick- eller pojkvän ska ha. Patrullen kan sedan göra en lista tillsammans och rangordna egenskaperna. Man kan också prova om det är möjligt att rita eller klippa ut en bild av hur ens drömflick- eller pojkvän ska se ut. Eller skiljer sig spejarscouternas drömmar så mycket från varandra att det inte går? Om det finns både flickor och pojkar i gruppen, jämför ifall det finns skillnader i deras önskningar och förväntningar.

Patrulledaren

Instruktioner: Kom ihåg att inte bara koncentrera på utseendet utan även på karaktärsdragen. Notera att spejarscouterna utvecklas i olika takt, så alla kanske inte har funderat så mycket över ämnet ännu. Uppmuntra hursomhelst alla att komma på åtminstone en egenskap som är viktig för honom.

Vad jag vill med ett förhållande

Spejarscouterna begrundar vilket slags förhållande de är redo för.

Scouterna berättar i tur och ordning så sammanfattande som möjligt en sak som de vill ha ut av ett förhållande. Patrulledaren samlar

önskemålen på en lista. Patrulledaren kan även väcka scouternas intresse genom att fråga vilket slags förhållande de inte vill ha. Hör till exempel sex till ett förhållande i spejarscouternas ålder? Ni kan också definiera vad ett förhållande är.

Patrulledaren

Instruktioner: Observera att spejarscouterna utvecklas i olika takt och att alla kanske inte har funderat så mycket kring ämnet ännu. Uppmuntra hur som helst alla att komma med ett förslag.

En kärlekshistoria

Spejarscouterna begrundar sådant som hör ihop med ett förhållande.

Patrulledaren läser en berättelse om ungdomar i samma ålder som spejarscouterna som blir förälskade och scouterna funderar i 2-3 personers grupper på ett slut till berättelsen.

Berättelsen kan till exempel vara någon av följande:

- Romeo och Julia eller någon annan berättelse där de förälskade är från olika kulturer och är utan föräldrarnas godkännande.
- Lisa har förälskat sig i Emil och vill bjuda honom på bio.
- Lisa gör överraskande slut med Emil efter att de varit tillsammans i ett halvt år.

Till slut läser grupperna sina egna slut på historien.

Patrulledaren

Instruktioner: Du kan själv hitta på berättelsen eller ta en känd berättelse, till exempel från böcker, musik eller filmer.

Reklamens Ronja och Robin

Spejarscouterna begrundar reklamens och andra nöjesområdets bild av kvinnor och män.

Scouterna samlar under en vecka ihop reklam, musikvideor, serier, tv-program, filmer eller litteratur för att se vilken bild av unga och unga vuxna de ger. De insamlade bilderna och beskrivningarna kan vara sådana som scouten tycker att är speciellt bra, väldigt realistiska eller båda två. De olika bilderna tas med till nästa veckas paus där ni diskuterar hur realistiska bilderna är. Vad tycker ni om bilderna och de könsfördelningar de ger? Förväntar man sig olika saker av olika kön?

När bästisen blir ihop

Spejarscouterna funderar över sitt eget förhållande till vänner och till förhållanden.

Dramaövning: Lisa har blivit tillsammans med Emil. Lisas bästa kompis Ellen känner sig utanför och ensam och undrar om hon borde bli tillsammans med Emils kompis Lukas, som tycker om Ellen. Lisas andra goda vän Ida tycker inte alls om Emil och försöker få Lisa att sluta vara ihop med honom genom att svartmåla Emil inför Lisa. Fördela rollerna och spela upp ett fem minuter långt skådespel. Den del av gruppen som inte skådespelar, är granskare och säger sedan vad de tycker att rollfigurerna borde ha gjort i olika situationer.

Patrulledaren

Instruktioner: Om det behövs, ta med fler roller i dramat, till exempel Lisas föräldrar eller en annan flicka som också är kär i Emil. Reservera tillräckligt med tid för att diskutera dramat efteråt.

När Lisa blir kär i Ellen

Spejarscouterna förstår att scoutingen har rum för alla och begrundar hur den egna inställningen och de egna handlingarna kan främja mångfalden.

Det här är ett rollspel där scouterna framför roller, som blivit utvalda åt dem på förhand.

Roller:

- Lisa (eller Lukas), scout
- Ellen (eller Emil), scout
- Lisas och Ellens vänner i samma patrull

Dramat utspelar sig på scouternas sommarläger. Lisa och Ellen, eller Lukas och Emil, patrullkompisar, märker att de har blivit kär i varandra. De vill spendera så mycket tid som möjligt tillsammans på lägret och på fritiden vill de vara ensamma. En del av Lisas och Ellens/ Lukas och Emils patrullkompisar godkänner inte att de är tillsammans utan börjar prata bakom deras ryggar. De andra patrullkompisarna försvarar Lisa och Ellen/ Lukas och Emil och deras rätt att vara tillsammans med vem man vill.

Patrulledaren

Instruktioner: När man diskuterar homosexualitet är det viktigt att poängtera att heterosexuallitet inte är en mera "rätt" inriktning och att betona tolerans och mångfald. Till exempel kan scouterna få chansen att i samband med den här pausen fråga vad homosexualitet beror på och samtidigt fundera vad heterosexuallitet beror på. Meningen med den här pausen är att scouterna ska få chans att fundera över om förhållandet till en vän ändrar om denna är homosexuell. Om ämnet känns svårt att behandla, be din lots om hjälp.

Tips: Mera information och idéer finns på SETAs webbsida.

När Lisa och Ellen flyttar ihop

Spejarscouterna funderar över tolerans, sexuell jämlikhet, sällskapande, sexualitet och självständighet. Dessutom argumenterar spejarscouterna för sina åsikter och lyssnar på andras åsikter.

Förklara för gruppen att detta är ett rollspel.

1. Be om fyra frivilliga till rollerna (två av varje kön) och fyra personer som granskar envar av de frivilliga. Resten av gruppen fungerar som allmänna granskare.
2. Berätta åt personliga granskarna vem de bedömer och vilka argument de ska använda.
3. Åt varje skådespelare ges ett eget rollkort. Personen kan fundera på rollen i 2-3 minuter.
4. Sätt fyra stolar i en halvmåne, och föreställ er att ni är till exempel i ett vardagsrum och ska diskutera med familjen. Skådespelet startar till exempel genom att klappa i händerna.
5. 15 min är en bra längd på skådespelet. Tiden beror på hur skådespelet framlöper.

Rapport och bedömning: Fråga av varje skådespelare vad de tyckte om rollspelet. Efter det här så berättar granskarna sin synpunkt om hur skådespelarna skötte sina roller och vilka argument de använde. Diskutera tillsammans.

Du kan fråga till exempel

- Är argumenten de samma som du skulle kunna höra i din egen familj?
- Skulle det ha varit en annan sak om flickvännen skulle ha varit en pojkvän istället?
- Fundera över hur situationen skulle vara om en pojke presenterar sin pojkvän.
- Vad är det som känns skrämmande med homosexualitet?

- Har detta hänt någon i din omgivning?
- Hur verklighetstrogha var skådespelarnas åsikter?

Rollkort/Spelkort

(Kopiera åt deltagarna)

Dottern: Du har bestämt dig för att berätta för dina föräldrar att du tänker flytta ihop med din flickvän. Du försöker argumentera för och försvara människans rätt att bli förälskad i vem hon vill. Du säger att man inte kan välja vem man blir kär i.

Mamman: Din dotter har en flickvän som hon tänker flytta ihop med. Du älskar din dotter mycket, men förstår inte hur hon kan göra så här mot dig. Du stöder din dotter i det hon säger. Du sätter dig inte upp emot henne, men du är ledsen över de kval som hon utsätter dig för. Du är av den åsikten att din dotters sexuella läggning inte ännu har utvecklets.

Äldre bror: Din syster har en flickvän som hon säger sig älska. Du bryr dig egentligen inte om vem hon sällskapar med. Du försvarar människans rätt att själv bestämma vem hon är tillsammans med. Din mammas åsikt om din systers sexuella läggning kan ännu ändra och du försöker övertyga mamman.

Pappan: Din dotter har ett förhållande med en annan kvinna. Du godkänner inte din dotters förhållande och bryr dig mera om vad andra ska tycka och tänka. Du anser inte att du har något emot homosexuella, men din dotters förhållande är en lite annan sak. Agera som en bister pappa och tänk på hur han argumenterar.

Källa: Särmaa – asennekasvatusvihko, www.slns.org

Patrulledaren

Instruktioner: När man diskuterar homosexualitet är det viktigt att poängtera att heterosexualitet inte är ett mera rätt förhållande, utan framhäv tolerans och mångfald. Till exempel så kan scouterna under den här pausen fråga var homosexualitet kommer ifrån, och på samma gång fundera var heterosexualitet kommer ifrån. Om ämnet känns svårt att behandla, fråga din lots om hjälp.

Tips: Mera information och idéer finns på SETAs webbsida.

Självkänsla – jag och de andra – olikheter fördomar

Sittfotboll

Spejarscouten bekantar sig med en övning som också rörelsehämmade kan delta i och övar observans och samarbetsfärdigheter.

15

Beskrivning: Dela in patrullen i två lag. Patrulledaren skickar iväg fotbollen till vänstra sidan så att någon från lag 1 får i den. Bollen skickas i ring från lagmedlem till lagmedlem, bollen kan kastas eller ges i handen. Patrulledaren skickar iväg en till boll i ringen. Den här bollen skickas iväg åt höger och går från person till person i lag 2. Det lag vinner som får bollen att cirkulera längst utan att någon tappar den. Man får inte heller röra vid det andra lagets boll och bollen måste gå i ordning från spelare till spelare. Man får inte stiga upp från sin plats utan bollen måste skickas iväg medan man sitter på stolen.

Material: Två fotbollar eller andra stora bollar

Tips: Med hjälp av övningen märker man hur laget kan vinna genom samarbete. Då skickar alla vidare bollen med enkla rörelser så att lagkamraten får i bollen utan att stiga upp. Efter uppgiften kan ni tillsammans fundera på andra övningar eller lekar som rörelsehämmade eller annars handikappade kan delta i.

Till exempel:

- A: Hej!
 B: Nämen, hej.
 A: Varifrån kommer du?
 B: Från skolan, och du själv då?
 A: Hur är det i skolan?
 B: Så där.
 A: Just det. Nå, hejdå, jag måste gå.
 B: Hejdå.

Det var ju bara ett skämt

Väcker diskussion om hur skämt ökar fördomar

30 15

Beskrivning: Skämtråd:

1. Skriv skämt på papperslappar och lägg dem i en hatt eller mössa.
2. Be patrullen sätta sig i en ring. Låt hatten gå runt och be alla i tur och ordning ta en lapp och läsa skämtet på lappen högt.
3. Be de andra ge skämtet 1-10 poäng.
4. Skriv poängen på en tavla. Diskutera känslorna som aktiviteten väcker och fortsätt med följande frågor: Vilket skämt fick mest poäng? Varför? Vilket skämt hade minst poäng? Varför? Hur känns det om ett skämt riktar sig mot dig eller något du stöder? Hurdan är ett bra skämt? Hurdana skämt kan du inte godkänna? Hur kan sexistiska eller rasistiska skämt skada? Vad gör du om någon berättar en skämt som du tycker är sårande:
 - ler artigt
 - skrattar eftersom de andra också gör det
 - säger din åsikt åt den som berättat vitsen
 - går därifrån utan att säga något?

Patrulledaren

Instruktioner: Samla skämt och skriv ner dem på papperslappar. Skämtet kan handla om människor som hör till olika grupper: vegetarianer, rika, judar, utvecklingsstörda, politiker, kändisar, utlänningar, homosexuella. Du behöver också en hatt eller en mössa och en flap-tavla eller ett stort papper att skriva upp poängen och

Spela upp fördomar

Spejarscouten förstår att fördomar påverkar vårt beteende

15

Beskrivning: Visa minipjäser så att en skådespelare får veta något om en annan.

Exempel:

- Han är spion.
- Han luktar illa.
- Han försöker charma din kompis.
- Han slår dig snart.
- Han är solist i ett band.
- Han är fattig.

Minipjäsen är skriven för två eller tre skådespelare och har 6-10 repliker som är lätta att lära sig utantill.

räkna ihop dem på. Valet av skämten är ett viktigt skede eftersom du med hjälp av det kan hålla läget under kontroll. Annars förlorar man lätt greppet om den här leken. Ta med både uppbyggande och osakliga skämt. Till exempel i serier hittar man ofta skämt som hjälper en att lära sig något positivt om världen och sig själv. Akta dig för skämt som kan sära någon av spejarscouterna djupt.

Brev till mig

Pausen höjer självkänslan och hjälper spejarscouten att acceptera sig själv sådan som man är.

Beskrivning: Spejarscouterna skriver ett brev åt sig själv. Meningen med brevet är att försäkra sig själv om att de egna dragen är en bra sak. I brevet ska en plan ingå för hur spejarscouten modigt ska våga föra fram sina särdrag. Brevet får öppnas efter ett halvår eller ett år.

Tilläggsinformation för brevet: Skriv ett brev där du berättar om

- dina tankar och önskningsar, hurdant vill du att ditt liv ska vara om ett år
- skolan
- ditt personliga liv, ditt hem, dina hobbyer, dina kompisar
- dina målsättningar och de små stegen mot dem
- hur du vet att dina önskningsar blivit uppfyllda
- en aforism eller ett motto som kan hjälpa dig att nå dina drömmar

Om du vill kan du illustrera brevet med teckningar eller tidningsbilder. Sätt brevet i ett kuvert, slut det och skriv ditt namn på kuvertet och datumet ett år framåt. Lägg brevet på ett bra ställe, för om ett år får du värdefull post.

Möte på en ö

Spejarscoutens medvetande om hur den kulturella bakgrunden påverkar livet och hur inställningarna utvecklas. Pausen väcker diskussion om kommunikation och växelverkan mellan människor från olika kulturer. Spejarscouterna diskuterar möjligheterna för samarbete mellan olika kulturer.

Beskrivning: Genom historien har olika kulturer tagit till sig och lånat olika saker av varandra. Ofta gynnas alla parter av ett möte. Vi kan bättre uppskatta mångformighet om vi lär oss att se bakom de fördomar som finns mot främmande kulturer och vår egen etnocentricitet. I den här övningen simuleras ett möte mellan två kulturer

Bakgrundsinformation för spelet:

På en ö bor två stammar. Stammen Y bor på kullarna mitt på ön, stammen Z vid kusten. Stammarna lever fredligt sida vid sida och har litet med varandra att göra. Båda stammarna har sin egen kultur och sitt eget språk. Det de ändå har gemensamt är att båda stammarna värdesätter ballonger högt. För Y är ballongernas olika former viktiga av religiösa skäl och därför försöker de samla så mycket ballonger med olika form, färg och storlek som möjligt. Z använder i stället ballonger, i synnerhet runda och röda sådana, medicinskt och samlar alltså röda ballonger. Nyligen har en mystisk och farlig epidemi brett ut sig bland stammen Z. Enligt legenderna finns det bara ett botemedel: en sällsynt ballong som är gömd på ett okänt ställe på ön. Lyckligtvis har byäldsten en hundratals år gammal karta som de tror att visar vägen till den botande ballongen. Tyvärr höll kartan en gång på att förstöras i ett krig och Z har bara halva kartan. Enligt legenden har Y den andra halvan. Målet för stammen Y är att under spelet skydda sina ballonger och Z:s mål är att hitta den medicinska ballongen. Spelarna kommer troligtvis att märka att spelet leder till överraskande situationer.

Väljer du mig?

Sporrar till diskussion om vad det är att vara normal, vad att vara annorlunda, hur det är att bli stämplad på grund av sitt utseende och vad tolerans betyder.

Beskrivning: Patrulledaren skriver ner beskrivningarna på personerna nedan på Post It-lappar eller målartejpsbitar. Ledaren ber spejarscouterna komma fram i tur och ordning och limmar en lapp eller tejpsbit på personens panna utan att spejarscouten ser lappen. Dessutom viskar patrulledaren en fråga åt spejarscouten. Den här frågan måste spejarscouten komma ihåg. När alla spejarscouter fått en beskrivning på sig själv i pannan och hört sin fråga får de gå fritt omkring i gruppen. Alltid då de möter en annan spejarscout ställer de frågan. Den andra svarar som den själv vill. Efter ett par minuter stoppar patrulledaren leken och ber spejarscouterna återvända till sina egna platser. Alla får berätta hur det kändes; om de gissade hurdana de var, hur de andra behandlade en och hur det kändes.

Datanörd – Skulle du välja mig till ditt lag på gymnastiktimmen?

Goth – Kommer du hem till mig efter skolan?

Higge – Får jag sitta bredvid dig i klassen?

Klassens bråkstake – Vill du göra ett projekt tillsammans med mig?

Utvecklingsstörd – Vill du hjälpa mig med läxorna?

En som har glasögon – Vill du vara med mig nästa rast?

Blyg – Vill du hålla ett föredrag framför klassen tillsammans med mig?

Blind – Kan jag komma till er efter skolan?

Överviktig – Vill du dansa den sista tryckaren med mig på skolans disco?

Kort – Vill du komma med mig på bio i kväll?

En med utstående öron – Vill du ta ett kompisfoto med mig?

En med dålig hy – Kommer du med mig på kaffe efter skolan?

Alias

Spejarscouten förstår betydelsen av olikheter

Beskrivning: Patrullen delas i två grupper och i vardera grupperna får i tur och ordning en av spejarscouterna förklara en term eller ett ord, som patrulledaren ger för förklaring. Det ord som gruppen ska gissa får inte användas. Den som förklarar har två minuter tid på sig att förklara. Om ingen i den egna gruppen lyckats gissa rätt inom två minuter får också den andra gruppen delta i gissandet. Gruppen får ett poäng för varje rätt gissad term. Den grupp som fått flest poäng vinner. Orden kan vara t ex: rasist, minoritet, invandrare, värde, jude, tolerans, mångkulturell, punkare, etnisk, blind, handikappad, kompis, somalier, mobbare, integrering, finländare, mörkhyad, olikhet, världsåskådning, muslim och identitet.

En ut ur leken

Pausen ökar medvetandet om fördomar och diskriminering. Den ger gruppen en början till diskussion om orättvisor.

Beskrivning:

1. Limma ett klistermärke på alla deltagares pannor så att de inte ser vilken färgs klistermärke de får.
2. Be deltagarna bilda grupper tillsammans med dem som har samma färg.
3. Under leken får man inte tala utan man måste klara sig med nonverbal kommunikation.

Efteråt får patrullen hjälp med att behandla de tankar och känslor som övningen väckte. Hur kändes det då du första gången mötte någon med samma färgs klistermärke som du själv? Hur kändes det för den som hade ett annorlunda märke än alla andra? Försökte ni hjälpa varandra att hitta den egna gruppen? Till vilka olika grupper hör du? Hör du till exempel till ett fotbollslag, en klass, en klubb eller en församling? Kan vem som helst komma med i de här grupperna? Vilka i vårt samhälle är det som blir utanför?

Material: Du behöver klistermärken med olika färg (till exempel runda), exempelvis för 16 personer 4 blå, 4 röda, 4 gula, 3 gröna och ett vitt, annorlunda.

Patrulledaren

Instruktioner: Fundera noggrant på vem som får det vita märket. Om du vill kan du manipulera gruppernas sammansättning enligt behov, men deltagarna får inte märka det. Deltagarna får hellre tro att märkena delat ut slumpmässigt. Den här övningen kan också användas för att bryta isen och dela in deltagarna i grupper inför nästa övning.

Variationer:

1. Använd på samma sätt märken med olika färg, men ge inte ett annorlunda märke åt någon. Alla får till slut en grupp.
2. Gör förberedelserna som för variant 1. Be deltagarna dela in sig i grupper så att det finns bara en med en viss färg i varje grupp.
3. Använd pussel gjorda av bilder som väcker diskussion. Du kan limma bilderna på kort innan du klipper dem.

Uppförande till heders

Spejarscouten övar att bete sig i olika situationer.

Beskrivning: Pären får olika situationer och ska improvisera en liten diskussion i situationen. Öva att möta en främmande person, nia och använda lämpliga uttryck i olika situationer. Situationerna kan till exempel vara några av följande: Spejarscouten ringer till en av kärens grundande medlemmar och bjuder honom till kärens födelsedagsfest. Spejarscouten möter en vän vars nära släkting just dött. Spejarscouten möter en äldre som frågar om vägen. Spejarscouten gratulerar en avlägsen släkting på 70-årsdagen. Spejarscouten går på en väns konfirmeringsfest och möter vännens föräldrar för första gången.

En moské i Sleepyville

Spejarscouten upplever den konflikt som kan uppstå då olika gruppers behov krockar. Spejarscouten undersöker religionsfrihet. Spejarscouten utvecklar sin debatt- och analysförmåga.

Beskrivning: Övningen simulerar den konflikt som uppstår då man vill bygga en moské på ett traditionellt kristet område. Alla i patrullen är invånare i Sleepyville och engagerade i konflikten. Alla får välja en roll åt sig och får en beskrivning på rollen. Alla har en halv timme på sig att träffa de andra invånarna, förbereda sina inlägg och bestämma sig för hur de tänker rösta. Stadsrådets möte tar 40 minuter och alla får uttala sig väldigt kort under mötet och hinner då föra fram bara en eller två synpunkter på högst två minuter var. Under mötet sitter alla i en halvcirkel, helst så att borgmästaren sitter litet högre upp än de andra. Borgmästaren inleder mötet med ett kort tal. Den som vill tala räcker upp handen och borgmästaren delar ut talturer. Borgmästarens beslut är slutgiltiga. Efter de 40 minuterna organiserar borgmästaren en omröstning om ifall moskén ska byggas. Alla har rätt att uttala sig och att rösta.

Diskutera efteråt: Var röstningsresultatet en överraskning? Hur mycket påverkade din rollfigur slutresultatet? Påverkade växelverkan med andra människor eller grupper din inställning till problemet? Hur lätt var det att identifiera sig med sin roll? Kan något liknande hända på riktigt? Kommer du på några liknande situationer? Hur

skulle du reagera om något sådant här hände på din hemort eller i din stad? Hur förstår du religions- och samvettsfriheten? Känner du till tillfällena förr då de rättigheterna inte infräts? Varför är religionsfrihet en grundläggande mänsklig rättighet? Hur mycket respekteras den i vårt samhälle?

Material: Namnskyltar, flap-tavla med rollerna, klocka, ringklocka åt borgmästaren, rollbeskrivningar

Patrulledaren

Instruktioner: Det här är en övning för en lång paus till exempel på en utfärd med samhällstema. Det är bra om ni kan vara två ledare så att ni hinner svara på alla frågor. Se till att alla använder förberedelsetiden på ett vettigt sätt. Då du delar ut rollerna ska du komma ihåg att det är krävande att vara borgmästare. Den som blir vald ska ha tillräckligt med självförtroende för att leda mötet och vid behov avbryta talturerna. Gå noggrant igenom borgmästarens roll med honom. Låt borgmästaren leda mötet själv så att han känner att du litar på honom och att de andra respekterar hans beslut. Naturligtvis måste du ändå blanda dig i om det uppstår problem och spejarscouterna till exempel inte håller sig till saken eller om de hittar på tilläggsinformation. Gör det ändå på ett sådant sätt att du visar respekt för borgmästaren. Om du förlorar greppet om simulationen, till exempel om deltagarna inte håller sig till saken eller konsensus inte uppnås, kan du förklara att det också kan motsvara en verklig situation och inte betyder att övningen misslyckats. Det här kan fungera som ett exempel på hur svårt det är att komma överens i sådana här situationer. Vid diskussionen efteråt är det viktigt att alla lösgör sig från sina roller och fundera på det skedda i form av sig själva.

Situationen: Du bor i Sleepyville som har cirka 80 000 invånare. Under de senaste 60 åren har befolkningsstrukturen i staden förändrats drastiskt, delvis på grund av att de lokala ungdomarna flyttat till större städer där det finns bättre arbetsmöjligheter och delvis för att det kommit mycket invandrare, i synnerhet muslimer, till staden. Vissa av de här familjerna har redan bott i staden i tre generationer men många förhåller sig ändå skeptiskt till dem och kallar dem invandrare. För tillfället är 15 % av stadens invånare muslimer.

Det som nu ställer till med problem i staden är att muslimerna vill bygga en moské på mark som ägs av Stadsrådet. Den här jordplätten har varit ett problem eftersom den inte använts till något och den blivit en plats för kriminalitet och drogmisbruk. Dessutom ligger den centralt nära stadens huvudgata. När en rik affärsman erbjöd sig att köpa marken sålde rådet gärna marken och gick med på att finansiera 20 % av moskéns byggnadskostnader. De 10 % som affärsmannen inte kunde betala skulle den muslimska befolkningen betala gemensamt.

Byggandet skulle börja genast men rådet har fått klagomål av arga stadsbor som är emot projektet. De har samlat ihop ett möte för att lösa problemet.

Rollerna:

Borgmästare

Du är ordförande för mötet. I början av mötet ska du önska alla välkomna och påminna dem om reglerna. Försök under mötet ge alla en taltur och inte låta någon tala för länge. Du är väldigt bekymrad över den negativa publicitet som fallet fått så före mötet försöker du få de olika parterna att mjuka upp sina ställningstaganden.

Rådsmedlem, Traditionalistiska partiet (1 eller 2 personer)

Du representerar det Traditionalistiska partiet i Stadsrådet och är kraftigt emot moskén. Du tror inte att det är rätt att Stadsrådets mark och resurser används till sådan gudsdyrkan som inte respekterar stadens och landets traditioner. Du tycker att invandrarfamiljerna ska vara glada över att de får bo här och att de inte borde försöka ta med sin annorlunda livsstil till ett land där de är främlingar. Du är också orolig över att moskén kan bli ett värvningsställe för terrorister.

Rådsmedlem, Populistiska partiet (1-2 personer)

Du representerar det populistiska partiet i Stadsrådet. Du stödde det ursprungliga beslutet om att bygga moskén, delvis för att du förstärkt att muslimerna varit bra för ekonomin och du inte vill utestänga dem.

Men du är verkligen orolig över klagomålen och vill inte ha någon onödig konflikt. Du är också orolig över din ställning i nästa val så troligen stöder du den sida som verkar orsaka färre motstridigheter.

Rådsmedlem, Mångfaldspartiet (1-2 personer)

Du representerar Flerfaldspartiet i Stadsrådet. Du tror att förhållandevis stora minoriteterna från olika delar av världen gjort Sleepyville till en intressantare och kulturellt rikare plats och du tycker att det är orättvist att förhindra så här många människor att utöva sin religion så här länge. Du ser också de sociala problem som den oanvända marken orsakar och att rådet inte har resurser att själv utveckla området.

Medlemmar av föreningen ”Sleepyvilles historia och framtid” (2-4 personer)

Ni är en av de främsta grupperna som arbetar mot moskén. Era medlemmar hör till Sleepyvilles traditionella (icke-muslimska) befolkning. Ni tycker att det är viktigt att hålla fast vid den gamla stadsbilden, den stad där ni levat hela ert liv. Platsen där moskén ska byggas är väldigt central och syns i nästan hela staden. Särskilt oroar det sig som föreningsmedlem att moskén skulle skymma utsikten över kyrkan från stadens borg. Du tycker att den här gruppen som just kommit till staden annanstans ifrån försöker ändra hela stadens natur. Du förstår inte varför en grupp som kommit annanstans ifrån inte kan leva enligt samma regler som ni alltid haft i staden.

En grupp unga aktivister ”Unga Sleepyvillebor för mänskliga rättigheter” (2-4 personer)

Er grupp startades för att ta tag i några av de allvarligaste problemen som nutidens unga möter i Sleepyville. Du ser moskébygget som en lösning inte bara på muslimernas behov av att få ett center för sin religionsutövning utan också på många sociala problem som är en följd av att tomten där moskén ska byggas varit övergiven så länge. Du stöder byggandet av moskén men är orolig över de sociala problem som kan glömmas bort om rådet stöder byggandet av moskén. Under de senaste fem åren har man skurit ner på i synnerhet budgeten för ungdomsarbete så mycket att den inte längre täcker stadens behov.

Muslimer i Sleepyville (2-4 personer)

Ni har i många år i Stadsrådet lobbat för att ni ska få ett religiöst center för muslimerna, men era förslag har ratats på grund av ekonomiska skäl. Ni tycker att det är orättvist att muslimerna ska stå för 10 % av finansieringen. Muslimer behandlas orättvist på många olika sätt. Om moskén inte får byggas, nekar rådet muslimerna deras grundläggande rättighet att utöva sin religion.

Invånare i Sleepyville (resten)

Du är orolig över konflikten i Sleepyville. Därför vill du gå på Stadsrådets möte för att rösta. Du vet inte ännu hur du tänker rösta. Därför tänker du tala med så många grupperingar som möjligt innan du bestämmer dig.

Cultionary

Spejarscouten behandlar och undersöker behovet av att vara rädd för andra människor och diskuterar fördomar mot minoritetsgrupper. Kreativiteten och det spontana tänkandet ökar i gruppen.

Beskrivning: Deltagarna bildar lag på tre eller fyra personer. Alla lag får en penna och papper och sätter sig litet från de andra grupperna. En person från varje grupp får ett ord som ska ritas. Samtidigt försöker de andra i gruppen gissa vad bilden föreställer. Bara bilder, inte siffror eller ord, får användas. Det är förbjudet för den som ritat att säga något annat än om gissningen är rätt. Resten av laget får bara gissa, inte ställa frågor. När laget gissat ordet rätt ska det ropa ut det. Det lag som ropar det rätta ordet först får en poäng. Efter varje varv skriver den som ritat sitt ord på bilden, oberoende av om bilden är färdig eller inte. Sedan byter lagen tecknare. Till slut hängs bilderna upp så att de olika tolkningarna av samma ord kan jämföras och diskuteras.

Efter övningen diskuterar grupperna om leken var svår, och i så fall varför den var det. Sedan får spejarscouterna jämföra teckningarna.

Motsvarar bilderna verkligheten? Varför har orden ritats just så? Varifrån kommer våra uppfattningar? Är beskrivningarna positiva eller negativa? Vilken betydelse har de uppfattningar vi har av vissa grupper för betydelse för hur vi förhåller oss till de människorna?

Material: En lista på det som ska ritas, papper och pennor, tejp eller knappnålar

Patrulledaren

Instruktioner: Det här är en lång paus som passar på en utfärd eller en träff för hela åldersgruppen. I en liten patrull kan man göra övningen i en grupp så att den som gissat rätt får rita till följande. Var beredd på att de som anser sig vara dåliga på att rita kan tycka att leken är svår. Säg därför genast att det inte är fråga om några konstverk och försök få alla att rita. Den här leken för troligen fram de allra ytligaste och mest karikerade bilderna vi har av andra människor, inklusive utlänningar och minoriteter. Leken är kreativ och rolig men borde inte få stanna vid teckningarna utan spejarscouterna borde också fundera på faran med att förenkla verkligheten och på varifrån våra uppfattningar kommer. Alla behöver förenkla verkligheten för att kunna förhålla sig till sin omgivning och andra människor. Därför borde man undvika att bedöma de förenklade modeller som andra har. Utvärderingen och diskussionen borde riktas in på att göra alla medvetna om behovet av att förenkla och att de uppfattningar vi har och våra förväntningar inte alltid stämmer överens med verkligheten. Att vara medveten om förenklandet och de faror som uppstår om man lutar på de förenklade uppfattningarna är det bästa sättet att förhindra fördomar som leder till förtryck. Det är intressant att märka att vi vanligtvis inte har förenklade uppfattningar om människor som vi har litet kontakt med. Fundera på din egen bild av en person från Slovenien, Moldavien, San Marino eller Bhutan. Ta därför med åtminstone en nationalitet som finns representerad i Finland och en som patrullen inte har direkt kontakt med. Be spejarscouterna fundera på skillnaderna mellan de olika förenklade uppfattningarna och fundera på orsakerna till dem. Ibland kan förhandsuppfattningen vara bara ”att de säkert är trevliga människor”. En annan synvinkel som ska behandlas i diskussionen är varifrån de förenklade uppfattningarna kommer. Mediernas, skolans, familjens, andra liknande gruppers roll kan analyseras.

Reglerna och begreppen ska anpassas till gruppen. Listan nedan är bara ett förslag som kan bearbetas. Till exempel kan det vara bra att förbjuda att man ritat flaggor eller pengar för att beskriva nationaliteter; det skulle vara för enkelt. För att förhindra att man gissar utgående från tidigare svar är det viktigt att variera minoriteter med andra ord som har att göra med uppfattningar eller människor som inte har något med huvudpoängen att göra. Om du till exempel vill ha beskrivningar på en ungrare, rumän och fransman är det bra att börja med ungrare, sedan ta rasism och minoritet och först sedan rumän och vän före fransman. Det här ökar variationen och gör leken roligare.

Ordförslag: rasism, annorlunda, utbildning, förtryck, antisemitism, flykting, motstridighet, europeisk, finländsk, fattigdom, muslim, homosexuell, jämlikhet, HIV-positiv, zigenare, japansk, rysk, afrikansk, mänskliga rättigheter, media, turist, utländsk, solidaritet, blind, kärlek, arab, moldovier

Kysna blue

Pausen minskar fördomar gentemot musik som inte har europeisk stil. Den väcker nyfikenhet för främmande språk, folkslag och kulturer.

Beskrivning:

1. Välj en lämplig tidpunkt för övningen, till exempel i början av mötet eller efter en paus.
2. Berätta för gruppen att du ska spela musik. Be deltagarna gissa varifrån musiken kommer.
3. Om det är fråga om en sång kan du be deltagarna försöka föreställa sig vad orden kunde handla om.
4. Spela musiken i 3-4 minuter.

- Deltagarna får sedan diskutera musiken med ett par i några minuter, men utan att avslöja sina egna gissningar. Däremot kan man om man vill anteckna vad man gissat.
- Spela sedan stycket på nytt. Nu kan deltagarna om de vill avslöja sina gissningar.
- Berätta de riktiga svaren.
- Om du har kopierat upp orden kan du nu dela ut dem och spela stycket på nytt. Deltagarna kan läsa orden medan stycket spelar och sjunga med om de vill.
- Ni kan diskutera litet i slutet av övningen. Blev deltagarna överraskade då de hörde varifrån stycket var, tyckte de om musiken, var det svårt att gissa varifrån den var, varför/ varför inte och så vidare. Om deltagarna säger att musiken var främmande för dem, men de tyckte om den, fråga varför de inte hört sådan musik tidigare. För att sådan musik inte spelas i radio? Varför spelas den inte?
- Avsluta övningen med ett annat stycke.

Patrulledaren

Instruktioner:

Förberedelser:

- Leta efter lämplig musik från någon minoritetskultur eller från en annan kontinent.
- Om du hittar en översättning av orden (och de passar för gruppen) kan du kopiera upp dem åt alla i patrullen.
- En musikspelare behövs. För att övningen ska lyckas är det viktigt att välja rätt sorts musik. Oftast är det bättre att först bara spela en sådan del av stycket där det inte ingår ord. Då koncentreras inte övningen genast på det främmande språket. Efter det kan du spela hela stycket med ord. Det valda stycket borde också vara sådant att det skapar bra stämning. Om möjligt borde patrulledaren ha bakgrundsinformation om stycket: musikstil, instrumenten eller hur populär artisten är i sitt hemland. Ofta fungerar den här övningen bäst om musiken inte helt tydligt är främmande. Till exempel klassisk musik och jazz kombineras ofta med Europa och Nord-Amerika trots att människor med annan kulturell bakgrund också spelar det. Musik, dans och alla sorters konst är utmärkta sätt att bekanta sig med främmande kulturer. Det är ändå bra att vara medveten om att de också kan förmedla stereotyper och fördomar.

Jag har aldrig...

Spejarscouten märker att han inte är den enda.

Beskrivning: Övningen kräver öppenhet och förtroende i gruppen. Meningen är att för gruppen avslöja överraskande saker man aldrig gjort. Det ska vara sådant som man tror att de flesta andra unga har gjort. Till exempel: ☒Jag har aldrig ridit en häst!☒ Om den som sagt påståendet är den enda som inte gjort det får han ett poäng. Övningen kan diskuteras efteråt.

Fördomar

Spejarscouten reflekterar över sina fördomar.

Beskrivning:

- Uppmana deltagarna att föreställa sig att det i ena ändan av rummet finns ett plus och i andra ändan ett minus.
- Berätta att du ska läsa upp påståenden. De som är av annan åsikt går till minusändan och de som är av samma åsikt går till plusändan. De som inte har någon åsikt kan stanna i mitten, men de har inte rätt att säga något.
- Läs det första påståendet.

- När alla har valt sin plats ber du dem som står i ändorna av rummet att motivera sin åsikt. De ska med hjälp av sina motiveringar försöka få de andra att byta sida.
- Ge ca 5 minuter tid för motiveringarna.
- När alla som vill har talat får de som vill byta sida.
- Läs följande påstående, varefter alla får byta plats och motivera sin åsikt.
- När alla påstående har lästs upp kan ni diskutera övningen.

Diskussion

- Vilka känslor väckte övningen?
- Var det svårt att välja? Varför?
- Var det svårt att vara mitt i rummet då man inte fick tala?
- Baserade sig argumenten på fakta eller känslor?
- Vilkendera sidans argument fungerade bättre?
- Kan övningen jämföras med situationer i det verkliga livet?
- Kan vem som helst komma med i er verksamhet? Vilka hinder finns? Hur kan du få de här hindren att försvinna?
- Var påståendena bra?
- Var det någon idé med övningen?

Patrulledaren

Instruktioner: Du behöver en lista med olika påståenden.

Exempel på påståenden:

- "Män är mer rasistiska än kvinnor."
- "Flyktingar tar våra hem och jobb."
- "Kärlek kan lösa alla problem."
- "Muslimer kan inte fullständigt integreras i Europa."
- "Man får inte kalla någon neger."
- "Ungdomar är extra rasistiska."
- "Nationalism betyder krig."

Tips:

- Det lönar sig att sporra patrullens blyga medlemmar att säga sin åsikt. Ibland kan det vara bra att dämpa de mest högljudda patrullmedlemmarna. Det är till och med meningen att påståendena ska vara motstridiga. Det är viktigt att nämna det i diskussionen efteråt.
- Förklara för gruppen att människor alltid kan förstå samma sak på olika sätt. Det är också normalt att folk tänker på olika sätt och tycker att olika saker är viktiga. Det finns inte nödvändigtvis en åsikt som är rätt och en som är fel och därför är det viktigt att förstå orsakerna och bakgrunderna till åsikterna.

Eurorail à la carte

Spejarscouten behandlar rasism i vardagsituationer. Spejarscouten bekantar sig med gränserna för sin tolerans och med sina fördomar. Spejarscouten funderar på olika värderingar, stereotyper och uppfattningar om olika minoriteter.

Beskrivning: Beskriv situationen kort och uppmana deltagarna att läsa beskrivningen på möjliga medpassagerare. Uppmana alla att välja de tre personer de helst skulle resa med och tre personer de inte skulle vilja resa med. De har 15 minuter på sig. Bilda grupper på 4-5 personer då alla gjort sina val.

Grupperna diskuterar valen och orsakerna till dem och jämför valen och försöker hitta likheter. Därefter väljer gruppen tillsammans sina tre favoriter och de tre de inte vill resa med. Grupperna har 45 minuter på sig. Grupperna presenterar sedan sina val för de andra grupperna och berättar samtidigt om gruppen i något fall var av olika åsikt.

Jämför gruppernas val sinsemellan och diskutera sedan övningen. Hur realistisk var övningsituationen? Har någon upplevt något liknande?

Vad avgjorde valen? Om någon grupp inte klarade av att skapa en gemensam lista, vad berodde det på? Vad kändes svårast i övningen? Vilka stereotypier väcker resenärslistan? Ingår stereotypierna i beskrivningarna i listan eller uppstår de ur allas egen tankevärld och fantasi? Varifrån kommer bilderna? Hur skulle det kännas om ingen skulle vilja sitta med dig i samma kupé?

Situationen: Du håller på att stiga på tåget då du ska resa från Lissabon till Moskva. Resan tar en vecka och du måste dela din kupé med tre andra resenärer. Vilka av följande alternativ väljer du?

1. En serbisk soldat från Bosnien
2. En överviktig schweizisk börsmäklare.
3. En italiensk dj med fickorna fulla med pengar.
4. En afrikansk kvinna som säljer läderkläder
5. En HIV-positiv ung konstnär
6. En ungersk zigenare som just kommit ut ur fängelse
7. En baskaktivist som ofta besöker Ryssland
8. En tysk rappare som för ett väldigt alternativt liv
9. En blind dragspelare från Australien
10. En ukrainsk studerande som inte vill återvända hem
11. En medelålders romsk kvinna som reser utan visum och har med sig ett 1 år gammalt barn
12. En aggressiv, holländsk, militant feminist.
13. En brottare från Belfast, som verkar vara på väg till en fotbollsmatch
14. En polsk prostituerad som bor i Berlin
15. En fransk jordbrukare som bara talar franska och har med sig en korg med kraftigt luktande ost.
16. En kurdflykting som bor i Tyskland och är på väg tillbaka från Libyen.

Material: Instruktioner åt alla, en penna per man

Patrulledaren

Instruktioner: Observera att resenärsförteckningen är väldigt lång, vilket försvårar det för grupperna att skapa en gemensam lista. Därför kan det behövas mera tid. Om du vill kan du förkorta listan till 10-14 personer. Du kan också bearbeta listan så att den bättre motsvarar de nationaliteter som finns på er hemort och gruppens behov. Det är viktigt att en del av resenärerna tillhör grupperingar som är bekanta för spejarscouterna men också att ösnyliga minoriteter tas med: homosexuella, utvecklingsstörda, HIV-positiva och så vidare. Ofta går det så att grupperna inte lyckas skapa en gemensam lista. Betona inte den delen för mycket, eftersom det leder till falskt konsensus. Det är minst lika intressant att undersöka orsakerna som hindrade uppnående av konsensus.

Det är viktigt att allas tankar respekteras och att ingens personliga åsikter fördöms. Det är bättre att fundera på bakgrunden till valen än att ifrågasätta de personliga besluten. Övningen blir lätt en fördömningsstävling. Var alltså försiktig och låt inte diskussionen utvecklas till en debatt om vem som är minst fördömsfull. Betona det faktum att alla har fördomar. Det är också viktigt att diskutera att beskrivningarna av resenärerna är väldigt korta och inte innehåller information om deras personlighet eller bakgrund. Reagerar man inte ändå på samma sätt på information från nyheter eller tidningar och då man möter någon för första gången?

Med tåg till Kolari

Spejarscouters fördomar och tankar om olikhet behandlas.

Beskrivning: Deltagarna är på väg på en tågresa från Helsingfors till Kolari. Tåget avgår klockan 20.10 och är framme i Kolari 10.30. Du reser ensam och sover i en fyrpersoners tågupé. Tre andra människor kommer att dela hytt med dig. Du får välja vilka de är. På perrongen väntar en grupp människor med sitt bagage på att tåget ska gå. Vem tar du med i din kupé, vad godkänner du hos dina reskamrater?

Förbered dig på att motivera dina val. Du har 10 minuter på dig att välja.

På perrongen väntar:

- en kvinna med ett gråtande barn i famnen
- en man i romsk nationaldräkt
- en lång kvinna med hatt och kikare
- en gammal, blind man
- en kvinna med en söndrig jacka och en plastkasse
- en mörkhyad man med ett stort skägg
- en kvinna klädd i byxdräkt och med en bärbar dator
- en ung, smal man med rastafrysyr och en stor ryggsäck
- en ung kvinna med huvudduk
- en gammal kvinna med en kasse ur vilken en virkning sticker fram
- en japansk man med både en digi- och en filmkamera
- ett 9-årigt barn som reser ensamt
- en ung kvinna i rullstol
- en 14-årig flicka med snowboard.

När alla gjort sina val berättar patrulledaren att tågets konduktör kommit och berättat att en av sovplattorna på tåget gått sönder. På nästa station kommer i dess ställe en mindre sovplatt, så en del måste tyvärr flytta sig till sittplatser. Därför måste kupéfördelningen ändras. För att konduktören inte ska behöva ändra uppdelningen önskar han att resenärerna gör valet. Alla spejarscouter har dyra första klass - biljetter så de får i vilket fall som helst plats i den nya sovplattan. Förutom för spejarscouterna finns det plats för sex andra och gruppen måste komma överens om vilka sex resenärer som får sovplatser och vilka som måste flytta sig till sittplatser. Ni har 15 minuter på er för valet. Övningen avslutas med att gå igenom hur alla valt.

Diskutera på vilken grund valet gjordes. Fanns det sådana resenärer som inte i något fall skulle ha blivit valda? Fanns det någon sådan som ingen valde? Vad utgick alla från om resenärerna? Var någon resenär skrämmande? Var gruppens val enhetligt eller av olika åsikt om något val? Hur kändes det att lämna en del av resenärerna utan sovplats då man själv hade rätt till det? Hittade någon på att avstå från sin egen plats, så att någon annan skulle få en sovplats?

Material: Pennor och en färdig lista på resenärerna.

Vem är vaniljsoftis-glass?

Övningen visar på spejarscouternas styrkor och för fram att alla har olika sidor. Övningen hjälper spejarscouterna att se att alla har olika styrkor och alla är någon gång den som de vänder sig till.

Beskrivning: Patrulledaren ställer olika frågor. Deltagarna går till den person som han tycker att svaren passar på och tar i personens axel. Efter varje fråga kan patrulledaren fråga någon av spejarscouterna varför han valde just den personen.

Vid behov kan patrulledaren hitta på fler frågor och bearbeta dem så att de passar gruppen.

- Vem i patrullen har du känt längst?
- Med vem skulle du starta en korvkiosk?
- Med vem skulle du starta en mopedbutik?
- Om du skulle behöva hjälp med dina matematikläxor, vem skulle du be om hjälp?
- Vem kan ge de bästa modetipsen?
- Om du skulle vilka lära dig spela ett nytt dataspel, vem skulle du be om hjälp?
- Vem skulle du göra till din manager?
- Om du skulle vilja köpa en ny cd, men du inte skulle kunna välja vilken, vem skulle du be om tips?
- Välj en person som också kan vara tyst.
- Vem tycker du att är vaniljmjukglass?

Övningen kan diskuteras efteråt. Hur kändes det att bli vald och hur kändes det att välja?

Patrulledaren

Instruktioner: Se till att alla tas i beaktande och blir valda någon gång. Övningen kräver att man kan läsa gruppen och är därför en krävande övning att leda.

Goda egenskaper

Spejarscouten märker att alla har goda egenskaper, även sådana egenskaper som spejarscouten inte själv har. Spejarscoutens jagbild och patrullens gruppanda stärks.

Beskrivning: Patrullen delas först i fyrapersoners grupper. Grupperna ritar varsin fyrkant på ett papper så att det blir mycket plats på sidorna. Gruppens uppgift är att tillsammans hitta på tre positiva egenskaper som de alla har. Egenskaperna skrivs upp mitt på pappret. Det här skedet får ta till exempel 5 minuter. I nästa skeda funderar gruppmedlemmarna i tur och ordning på tre goda egenskaper som en i gruppen har, men inte de andra. Alla kan delta i diskussionen, också den som gruppen diskuterar. Det här skedet får ta 5-10 minuter. Diskussionerna kan gås igenom i patrullen. Grupperna berättar om de gemensamma goda egenskaperna och medlemmarnas goda egenskaper.

Patrulledaren

Instruktioner: Betona alltid då du börjar övningen att det är uppbyggliga, goda egenskaper som ni ska leta efter. Det kan vara svårare att hitta dem än negativa. Positiv feedback hjälper medlemmarna framåt och bygger på gruppandan.

Vapen

Spejarscouten talar om jagbilden och skillnaderna mellan den egna och andras synvinkel.

Beskrivning: Gör ett vapen om dig själv. Dela vapnet i fem delar. Du kan beskriva dig i text eller bild. Skriv och rita i del 1 en lycklig händelse i ditt liv, i del 2 ditt viktigaste mål just nu, i del 3 en svår sak som du uppnått, i del 4 en färdighet eller egenskap som andra saknar när du är borta och i del 5 ditt motto, som ska vara positivt och beskriva dig. Alternativt kan du fylla i ditt vapen med exempelvis det som är viktigast för dig, det du är rädd för eller det du inte talar om med någon. Vapnen diskuteras i små grupper. Vapnet kan också göras så att det delas in i sex delar. Var och en funderar på tre saker som han skulle beskriva sig själv med, vilka drag eller egenskaper som beskriver honom bäst. Efter det här får paret på andra halvan av vapnet rita tre saker eller egenskaper som han tycker att beskriver paret. Diskutera likheter och skillnader.

Om jag var...

Spejarscouten lär sig nytt om sig själv och andra.

Beskrivning: Fortsätt meningarna.

1. Om jag var ett skolämne, skulle jag vara...
2. Om jag var en skolmaträtt, skulle jag vara...
3. Om jag var en plats i vår skola, skulle jag vara...
4. Om jag var ett musikstycke eller en sång, skulle jag vara...
5. Om jag var ett idrottsredskap, skulle jag vara...
6. Om jag var en möbel, skulle jag vara...
7. Om jag var en bok, skulle jag vara...
8. Om jag var ett klädesplagg, skulle jag vara...

Tips: Övningen kan också göras om en kompis:

1. Om Pelle var ett skolämne, skulle Pelle vara... och så vidare.

Den tomma stolen

Spejarscouten lär sig ge och ta emot positiv feedback.

Beskrivning: I övningen går ni igenom patrullens styrkor. Alla är bra på något och värda beröm. För den ungas självkänsla är positiv feedback och beröm viktigt. Spejarscouterna kan först fundera tyst för sig själv på vem de kunde säga något uppmuntrande och positivt till. Patrullen sitter i ring på stolar. En stol är tom. Alla ber i tur och ordning någon patrullmedlem att sätta sig på stolen. Han säger: ☒ Jag bad dig sätta dig där för att...☒ och ger den positiva feedbacken. Ni kan göra så många varv som ni har tid till. Efteråt kan ni diskutera övningen: Hur kändes det att få och ge feedback?

Material: En stol fler än deltagare

Patrulledaren

Instruktioner: Patrulledaren ska se till att alla får sitta på stolen.

Första intryck

Spejarscouten märker att det han först ser kan vara väldigt vilseledande men inser att de första intrycken är viktiga eftersom det är så lätt att dra fel slutsatser om människor man inte känner.

Beskrivning:

1. Be deltagarna sitta i ring och ge ett papper åt var och en.
2. Be dem titta på en bild och skriva ned sitt första intryck av personen i nedre kanten av pappret.
3. Be dem sedan vika pappret så att det inte syns vad de skrivit och ge pappret åt nästa person.
4. Be deltagarna titta på följande bild och skriva ned sitt första intryck på pappret just ovanför vecket och sedan vika pappret på nytt så att man inte ser vad de skrivit och sedan ge pappret åt följande person.
5. Fortsätt tills pappren gått runt ett helt varv och alla sett varje ark.
6. wÖppna nu pappren och jämföra era intryck. Diskutera vad som hände och vad ni lärde er som grupp. Vilka överraskningar fanns? Beskriv och berätta för varandra när ni haft helt fel första intryck av någon. Vad fick det för följd? Vad avslöjar den här leken för oss?

Material: Pennor, papper, lim, tidningar

Patrulledaren

Instruktioner: Välj ur tidningar bilder på människor som har intressanta, annorlunda eller uppseendeväckande ansikten. Klipp ut ansiktena och limma dem övre kanten av pappren så att det finns mycket plats under dem. Det behövs ett papper per deltagare. Se innan ni börjar till att alla förstått instruktionerna. Det kan vara bra att visa var deltagarna ska skriva och hur pappret ska vikas. Låt pappren cirkulera ganska snabbt; låt inte deltagarna fundera för länge. Du vill ju ha deras första intryck. Undvik att välja bilder på kända människor. Försök få med ett så brett urval människor som möjligt, olika åldersgrupper, kulturer, etniska grupper och människor som har begåvningar, skador eller dylikt. Var beredd på att möte kraftiga åsikter om inställningarna. Beroende på gruppens storlek kan inte kommentarerna alltid vara anonyma. Låt inte deltagarna bedöma de andras åsikter utan koncentrera diskussionen på de verkliga kommentarerna.

Godis och artigheter

Spejarscouten ger och får feedback.

Beskrivning: Patrullmedlemmarna sitter i ring och en har en godispåse. En bjuder godis åt någon som godsibjudaren samtidigt säger något positivt åt om personen ifråga. Påsen går vidare till den som fått godis och nu är det hans tur att bjuda godis åt någon som inte ännu fått det.

Feedback med spelkort

Spejarscouten övar att ge feedback

Beskrivning: Patrullmedlemmarna sätter sig i en ring och patrulledaren går runt till alla med en kortpacke. Alla tar i tur och ordning ett kort. Beroende på kortets färg och nummer ska spejarscouterna berätta följande:

- Röd 1-6 = något positivt om sig själv
- Svart 1-6 = något som man själv borde utveckla
- Röd 7-13 = något positivt om gruppen
- Svart 7-13 = något som gruppen borde utveckla

Eff

Spejarscouten vågar ge sig in i leken och förstår människor med talsvårigheter.

Beskrivning: Den här övningen testar också att lägga sig själv i blöt och sänker tröskeln att skratta åt sig själv! Den förutsätter att spejarscouterna har någorlunda hög självkänsla och humor. Spejarscouten sätter en frukt i munnen och försöker läsa en kort textstump så tydligt som möjligt. Övningen blir effektivare om textfragmenten är svåra att uttala och till exempel innehåller mycket svåra ord. Övningen kan också testas så att ett f-ljud sätts till i varje ord, så att man hela tiden måste ha munnen stängd eller vidöppen eller att man måste viska.

Under övningen märker deltagarna hur viktigt det är att lyssna noggrant på en person som har talsvårigheter. Samtidigt får alla själv prova på hur svårt det är att tala om man har någon talsvårighet. Tillsammans kan ni fundera på varför det finns olika sorters talsvårigheter. Varför talar någon hela tiden lågmält viskande medan någon annan svår kraftigt? Vilka sjukdomar kan påverka problem med att forma tal? Hur mycket hjälper det att titta på den som talar och läsa på läpparna?

Material: Ett äpple eller annan stor frukt per man, textstycken att läsa

Patrulledaren

Instruktioner: Kom ihåg att i förväg beakta matallergier.

Gissningar

Spejarscouten undersöker på vilken grund vi drar slutsatser om andra människor.

Beskrivning: Alla väljer slumpmässigt ett par. Patrulledaren frågar om paret sätter socker i te eller kaffe. Båda i paret försöker gissa svaret och berättar för paret vad de gissat. Paret berättas sedan om den gissat rätt. Nu kan de kort berätta vad de baserade sin gissning på. Sedan byter man par. Patrulledaren ställer en annan fråga, till exempel är ditt par morgon- eller kvällspigg. Frågorna ska vara sådana att paret inte kan komma fram till svaret utgående från den andras yttre egenskaper. Paret avslöjar igen sina gissningar och vad de baserade sig på.

Diskutera övningen efteråt. Hur ofta gissade spejarscouterna rätt eller fel? Hur drog de sina slutsatser? Vilka yttre tips ledde till slutsatserna? Ledde tipsen dem rätt eller fel? De här frågorna kan kopplas ihop med hur vi drar slutsatser om människor när vi först möter dem. Om vi drar slutsatser enligt utseende, kön eller ras, hur avlägsna är då fördomarna? Hur föds fördomar? Hurdana fördomar har personer av olika ålder? Har jag själv fördomar? Berätta för ditt par om någon situation då fördomarna påverkade situationen, berätta vad som hände. Diskutera era erfarenheter och tankar. Finns det gemensamma faktorer?

Patrulledaren

Instruktioner: Övningen passar bra för en patrull, där patrullmedlemmarna inte käner varandra.

Växilverkan – lyssna på andra och egna åsikter

Spansk affär

Spejarscouten använder sin fantasi och sin kropp som hjälp för ordlös kommunikation.

Beskrivning: En av deltagarna ställer sig bakom disken i den spanska affären. Andra frivilliga är turister och köar för att få köpa saker. Den spanska försäljaren förstår inte ditt språk så turisterna försöker med gester, miner och rörelser visa vad de vill köpa. Om försäljaren inte förstår någon form av kroppsspråk måste försäljaren ställa sig sista i kön och blir kund medan den som står först i kön blir försäljare.

Efteråt kan de som inte deltog i övningen berätta om sina iakttagelser. I hurdana situationer förstod försäljaren lättare kunden? Vad gjorde kunden då?

Variation: Försök förklara något annat för en som inte talar samma språk, exempelvis "Idag är det min födelsedag och jag fyller 15 år."

Patrulledaren

Instruktioner: Du kan färdigt skriva saker som ska köpas eller meningar på lappor.

Orsak och verkan

Spejarscouten koncentrerar sig på att lyssna. Samtidigt börjar spejarscouten fundera på hur orsak och verkan hänger ihop.

Beskrivning: Patrulledaren börjar en kedjeberättelse med en mening, till exempel: "Min klasskamrat var idag borta från skolan för att..." Nästa person fortsätter berättelsen med att berätta orsaken, till exempel "Min klasskamrat var idag borta från skolan för att han inte läst till provet." Följande deltagare fortsätter med att berätta varför klasskamraten inte läst till provet och slutar sin sats med "för att". Berättelsen går via alla deltagare. Deltagarna fortsätter alltid där den föregående slutade och berättar då varför det gick som det gick. Berättelsen kan gå flera varv. Till slut går berättelsen tillbaka till patrulledaren som avslutar den. Övningen kan börjas och avslutas med vilken mening som helst.

Diskutera efteråt: Bildade kedjeberättelsen en berättelse med en handling? Vad påverkade berättelsens gång? Bildades det brytningspunkter där handlingen helt förändrades? Om ni vill analysera övningen djupare kan ni fundera på hurdana meningar som gav de bästa förklaringarna. Hittade ni bara snabbt på förklaringar eller försökte någon verkligen sätta sig in i berättelsen?

Hur står det till?

Spejarscouten gör iakttagelser om sig själv och sin nuvarande förmåga att lyssna. Spejarscouten funderar på hur man kan ta andra i beaktande vid en diskussion.

Beskrivning: Patrullmedlemmarna delas in i par. Tur vis är den ena talare och den andra lyssnare. Talaren får fundera i några minuter på något som är viktigt för honom som han vill berätta om. Patrulledaren ger tecken när man får börja prata. Bara talaren får säga något, lyssnaren koncentrerar sig på att ljudlöst lyssna. När talaren talat i 1-2 minuter ger patrulledaren ett tecken och talaren tystnar. Berättelsen kan alltså också bli på hälft. När talaren tystnat ombeds lyssnarna att upprepa de två sista meningar som talaren sagt. Det här ska vara en överraskning för lyssnarna! Sedan byts rollerna. Eftersom lyssnaren nu vet vad som ska hända ombeds han upprepa de tre sista meningarna.

Diskutera sedan: Kom ni ihåg meningarna? Var det lättare andra gången? Varför? Vad gjorde ni för att göra det lättare att lyssna? Hjälpte miner, gester eller ord mest? Vad hindrade lyssnandet? Behandla sedan hindrande och främjande av lyssnande.

Material: visselpipa för start- och slutsignal.

Patrulledaren

Instruktioner: Okoncentration, att tänka snabbare än den andra talar, fördomar i förhållande till ämnet, vokabulären eller talare med mera hindrar lyssnande. Koncentration, att man hänger sig åt lyssnandet, planering av lyssnandet, det vill säga att rikta sig in på vad som sägs, att ta talaren i beaktande, det vill säga att uppmärksamma hur han talar underlättar lyssnandet.

Ja - Nej

Spejarscouten övar möten med andra och stärker sin förmåga att fatta beslut.

Beskrivning: I bakgrunden spelar lugn instrumentalmusik på låg volym.

Deltagarna går sakta omkring. Ingen får springa eller trängas och man får inte röra vid varandra. En deltagare kan stanna framför vem som helst och säger "ja" eller "nej". Deltagarna ser varandra i ögonen och debatterar med "ja" och "nej" (Om den ena börjat med "ja" så svarar den andra "nej" o s v) Inga andra ord används. Debatten fortsätter tills den ena ger upp eller tröttnar. Då fortsätter deltagarna att gå omkring tills de stannar för att debattera med någon annan.

Material: Musikanläggning som kan spela lugn instrumental musik i bakgrunden.

Patrulledaren

Instruktioner: Reservera utrymme så att deltagarna kan röra sig fritt. Efter övningen diskuteras hur det kändes när motparten gav upp. Var du själv tvungen att ge upp? Var det lätt att upprätta ögonkontakt?

Lyssna på andra

Spejarscouten lär sig lyssna på andra. Spejarscouten lär sig berätta vad som är viktigt för honom.

Beskrivning: Alla berättar i tur och ordning om sina förväntningar inför fyren och vad man är spänd inför. Någon annan antecknar det sagda i spelreglerna för patrullens fyr. Sekreteraren byts alltid när berättaren byts.

Material: En dator kan användas. Å andra sidan kan det här vara en övning av handstilen.

Patrulledaren

Instruktioner: Passar extra bra för överlevnads- eller lägerfyren. Stämmningsbelysning kan fungera bra eftersom talaren då inte syns så bra. Sekreteraren kan ha ett ljus eller en pannlampa.

Jag gillar...

Spejarscouten vågar berätta vad han tycker om och uppskattar också andras smak. Spejarscouten kan lyssna på andra. Spejarscouten märker att olika människor tycker om olika saker.

Beskrivning: Spejarscouterna berättar i tur och ordning om en egen idol. På förra mötet kan ni ha förberett roliga frågor så att det ska finnas tillräckligt mycket att berätta. Om en person är svår kan ni också välja en film eller ett band. Efter övningen märker ni att alla gillar något och alla behöver inte tycka om samma.

Material: Ungdomstidningar

Patrulledaren

Instruktioner: Pausen kan kryddas med affischer och idolmaterial. Med yngre personer kan leken hållas med exempelvis husdjurs- eller biltema.

Jag är av annan åsikt 1

Spejarscouten vet att människor har olika åsikt och att man i Finland fritt får uttrycka sin åsikt offentligt.

Beskrivning: Gör en affisch eller banderoller om olika ämnen, exempelvis med några av följande slogans: Frihet åt grisarna! Också en hund förtjänar ett hem! Jag är emot stuprörsgödsel! Ned med engångskärnen! Leverlåda är hemskt! Ni kan skriva en artikel till kårtidningen om era åsikter. Ni kan också ordna en liten demonstration. Någon gång senare när ni kanske ändrat er kan ni skratta åt det hela.

Jag är av annan åsikt 2

Spejarscouten vet att alla har rätt att vara av annan åsikt och att man kan lära sig av andras syn på saker och ting. Spejarscouten märker att han sällan är ensam om sin åsikt.

Beskrivning:

Alternativ 1: Leta efter åsikter som är annorlunda. Någon är vegetarian, någon är emot privatbilism, någon vill inte delta i vattenkrig eftersom den är emot vapen. Alla tycker inte om choklad. Alla får i tur och ordning motivera sin åsikt medan de andra är tysta. Patrulledaren delar ut talturerna. Man får inte reta någon för dens åsikt. Till slut får den som tycker annorlunda marknadsföra sin tanke så att kanske de andra nappar på.

Alternativ 2: Patrulledaren börjar med att säga en sak som han tror att han tycker annorlunda om än de andra. Om någon tycker lika kommer han och ställer sig bredvid patrulledaren. Bara en kommer åt gången. Följande person berättar om en annan annorlunda åsikt och någon annan ställer sig bredvid honom. Fortsätt så tills alla står i en ring.

Utan vettiga ord

Spejarscouten övar växelverkan utan ord, att lyssna och få tala utan att ha desto mer att säga.

Beskrivning: Gör olika övningar med ljud.

Ljudlek: Välj ljud för olika kroppsdelar, till exempel aaaa för armarna, iik för huvudet, yyyy för ryggen osv. Deltagarna sluter ögonen och rör sig i rummet. Alltid när någon rör vid en annan person utstöter den berörda personen ljudet för den berörda kroppsdelen.

Lära ut ljud: Deltagarna sitter i en ring. Patrulledaren börjar med att göra ett ljud. Han upprepar det några gånger tills personen bredvid härmar det. Den som börjar och den som fortsätter gör ljudet så länge att den senare säkert lärt sig det. Därefter upprepar den som lärt sig ljudet det några gånger och byter sedan till ett eget ljud som han lär ut åt nästa person.

Diskussion med ljud: Lagg er på rygg på golvet eller marken i en stjärnformation så att deltagarnas huvuden är i mitten nära varandra. Börja diskutera med olika ljud. Ni kan gräla, snarvla eller skrika. Det viktiga är diskussionen och att riktiga ord inte används.

Cirklar innanför varandra

Spejarscouten övar växelverkan.

Beskrivning: Dela in er parvis i en inre och en yttre ring. Patrulledaren ger paret ett ämne som ska diskuteras till exempel i en minut. När minuten gått ger patrulledaren ett tecken och den yttre ringen rör sig en person åt höger. Patrulledaren ger ett nytt diskussionsämne. Fortsätt så tills alla i den yttre ringen talat med alla i den inre.

Patrulledaren

Instruktioner: Diskussionsämnena ska vara sådana som intresserar ungdomar, väcker tankar och är aktuella.

Övriga

Uppskatta ledighet

Spejarscouten funderar över sin fritid.

Beskrivning: Patrullen gör en tavla över hur man använder sin fritid. Samtidigt funderar alla på hur man kan tillbringa sin fritid och vad tiden går åt till. Gå som avslutning igenom hurdan fritid var och en skulle tycka om att ha.

Postkort till en missionär

Spejarscouten funderar på vad missionsarbete är och hur och varför det görs.

Beskrivning: Skicka ett kort till en missionär. Fråga om den lokala scoutverksamheten och om vad som hör till missionärens arbete.

Patrulledaren

Instruktioner: Ta reda på adressen till till exempel din församlings missionär.

Tyst stund

Spejarscouten tystnar kring sina egna tankar.

Beskrivning: Det här är en annorlunda avslutning på en kväll. Patrullen sitter i ring. Patrulledaren läser en kort berättelse eller några tankar varefter spejarscouterna får sitta tysta och tänka för sig själv. Genast när man vill får man gå, men tyst. Vid behov kan patrulledaren avbryta tystnaden om tiden tar slut.

Vad skulle du göra

Spejarscouten funderar över sina värderingar

Beskrivning: Diskutera hur ni skulle handla i följande situationer:

- Du lånar din storasysters mp3-spelare utan lov och plötsligt fungerar den inte längre.
- Din mamma ber dig göra hushållsarbete, men du har kommit överens om att om 15 minuter gå till biblioteket med en kompis.
- Din vän uppmanar dig att stjäla lösgodis.
- Du är ute och cyklar och stannar för att prata med en kompis när en halvbekant ber att få låna cykeln.
- Du säger åt dina föräldrar att du är på väg till en kompis, men du går till en bar. Du blir fast för att ha gjort annat än du sagt åt dina föräldrar.
- Din pappa har lovat köpa dig en ny spelkonsol om du i två månader skottar snö. Du har gjort ditt arbete, men din pappa verkar inte komma ihåg hela saken.
- Dina kompisar försöker locka dig att skolka mitt under skoldagen.